

Európska
komisia

PANORAMA

LETO 2018/č. 65

DOSIAHNUTIE
INTELIGENTNEJŠEJ
A EKOLOGICKEJ-
ŠEJ EURÓPY PO
ROKU 2020

DOBŘÉ
RIADENIE
POLITIKY
SÚDRŽNOSTI

Politika súdržnosti: vpred smerom k inteligentnejšej budúcnosti

Regionálna
a mestská
politika

PANORAMA

V tomto vydaní...

Letné vydanie časopisu *Panorama* sa pozerá do budúcnosti a hodnotí rozpočet navrhnutý Európskou komisiou na obdobie financovania v rokoch 2021 – 2027. Okrem úvodného článku, v ktorom sa predkladajú návrhy a nádej, že prostredníctvom nich sa reformuje politika súdržnosti, ponúkame exkluzívny rozhovor s komisárkou Creţúovou, v ktorom sa uvádzajú hlavné trendy vývoja a ich odôvodnenie, a predstavujeme prvotné reakcie rôznych zainteresovaných strán v celej Európe.

Naším cieľom je tentokrát Írsko, ktoré v súčasnosti oslavuje 45 rokov členstva v EÚ. V rozhovore s ministrom verejných výdavkov Paschalom Donohoeom a prostredníctvom výberu projektov ukazujeme, ako finančné prostriedky z EFRR pomohli Írsku stať sa inovatívnejším a konkurencieschopnejším.

Predstavujeme 21 finalistov tohtoročných ocenení RegioStars a prehľad tém a podrobností ďalšieho Európskeho týždňa regiónov a miest, ktorý sa uskutoční začiatkom októbra v Bruseli. Takisto skúmame rôzne projekty kultúrneho dedičstva

podporované z EFRR na oslavu Európskeho roka kultúrneho dedičstva a v časti Zachytené na kamere upozorňujeme na inovácie v Poľsku. Uvádzame správu o nedávnej konferencii o dobrej správe vecí verejných, predstavujeme rôzne iniciatívy, ktoré pomáhajú budovaniu administratívnych kapacít v celej EÚ, a sledujeme pokračujúce dobrodružstvá našich mladých európskych hviezd sociálnych médií, ktoré cestujú naprieč kontinentom v rámci projektu EU Road Trip. V časti venovanej projektom navštívime Taliansko, Francúzsko a Bulharsko.

AGNÈS MONFRET

Vedúca oddelenia pre komunikáciu, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Európska komisia

Obrázok na titulnej strane: Profesorka Valeria Nicolosi © Trinity College Dublin

04

28

32

44

EDITORIÁL.....	3	DEJINY REGIONÁLNYCH INVESTÍCIÍ.....	42
VYHLIADKA NA BUDÚCI EURÓPSKY TÝŽDEŇ REGIÓNOV A MIEST 2018	4	ZAMERANIE NA DOBRÚ SPRÁVU VECÍ VEREJNÝCH.....	44
PREHLIADKA FINALISTOV OCENENIA REGIOSTARS.....	5	ZACHYTENÉ FOTOAPARÁTOM V POĽSKU	50
ROZHOVOR S KOMISÁRKOU	10	KULTÚRNE DEDIČSTVO.....	52
ÚVAHY O POLITIKE SÚDRŽNOSTI PO ROKU 2020	12	COHESIFY: VÝSLEDKY.....	56
MLADÍ OBČANIA EÚ NA CESTÁCH	28	PROJEKTY Z BULHARSKA, TALIANSKA A FRANCÚZSKA.....	60
UCHYTENIE ÍRSKA NA POLI INOVÁCIÍ	32	PROGRAM.....	63

EDITORIÁL

Komisia predložila 29. mája svoje návrhy, ktorými položila základy novej politiky súdržnosti. S rozpočtom 373 miliárd EUR za obdobie vyše siedmich rokov zostáva politika súdržnosti naďalej najsilnejšou investičnou politikou Európy, a to napriek rozpočtovej medzere v dôsledku brexitu a vzniku nových výziev.

Teší ma, že investície do politiky súdržnosti budú plynúť do všetkých regiónov EÚ. Získajú tým možnosť dosahovať naše spoločné priority EÚ, čím sa prinesie solidarita EÚ do každého kúta Európy a každému regiónu, každému mestu a každému pohraničnému regiónu sa umožní využitie príležitostí, ktoré prináša najväčší vnútorný trh na svete.

Budúca politika súdržnosti sa bude zameriavať na inteligentnejšiu, silnejšiu a starostlivejšiu Európu: moderné investície, pri ktorých sa uprednostňujú inteligentné zmeny v priemysle s cieľom čeliť výzvam nášho globálneho hospodárstva, ako aj ekologický rast a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo. Zároveň zostávame verní nášmu záväzku k sociálnejšej a prepajenejšej Európe, ktorá je bližšie k občanom.

Nové priority politiky súdržnosti sú oblasti, v ktorých sú naše investície najviac potrebné: regióny, ktoré stále zápasia s nízkymi príjmami alebo vysokou nezamestnanosťou, najmä medzi mladými ľuďmi, a regióny, ktoré čelia otázke migrácie.

A napokon, pokiaľ ide o príležitosti, pokročíme ešte ďalej, aby sme prekonalí hranice v rámci Únie podporou medziregionálnych inovačných investícií, pričom sa viac zameriame na inštitucionálnu spoluprácu a investujeme do spoločných služieb verejného záujmu. Zároveň zostanú stredobodom politiky

súdržnosti mestá prostredníctvom novej európskej iniciatívy v oblasti rozvoja miest, pričom minimálne 6 % prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa vyčlení na mestské oblasti.

Našimi návrhmi sa dosahuje krehká rovnováha medzi kontinuitou a potrebou reformy. Zachovali sme, čo funguje, a prinášame zjednodušenie a ešte lepšie fungovanie. S jednoduchším programovaním a územnými nástrojmi, bez postupu určovania, zásady jednotného auditu a špecifického postupu pre veľké projekty budeme v skutočnosti môcť dosahovať výsledky oveľa skôr. Podstatná je dôvera v skúsenosti orgánov a obmedzenie byrokracie, nie zodpovednosti. Stručne povedané, ide o lepšie dosahovanie výsledkov a väčšiu zodpovednosť.

Napriek tomu je politika súdržnosti s miliónmi projektov na celom kontinente s konkrétnymi výsledkami, pokiaľ ide o pracovné miesta, rýchlejší internet alebo bezpečnejšiu pitnú vodu, takisto najlepším spôsobom, ako zabezpečiť, aby sa naši občania cítili súčasťou európskeho projektu. Vzhľadom na nové výzvy a na to, aby oživenie hospodárstva nadobudlo dynamiku, musíme investovať do našej spoločnej budúcnosti v prospech našich regiónov a našich detí. ■

CORINA CREȚU

Európska komisárka pre regionálnu politiku

Európsky týždeň regiónov a miest 2018

Tento rok sa bude 16. Európsky týždeň regiónov a miest konať 8. až 11. októbra v Bruseli v Belgicku a očakáva sa, že priláka približne 6 000 účastníkov, ako aj rečníkov a novinárov. Európsky týždeň regiónov a miest zahŕňa okrem workshopov, 150 pracovných zasadnutí, výstav a činností vytvárania sietí konajúcich sa v Bruseli aj miestne podujatia, ktoré sa budú konať od septembra do decembra 2018 v celej Európe.

Európsky týždeň regiónov a miest je hlavné každoročné podujatie pre regionálne a miestne orgány. Organizuje ho Európsky výbor regiónov (VR) a Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a stalo sa jedinečnou platformou na komunikáciu a vytváranie sietí zainteresovaných strán regionálnej politiky, ktorá priťahuje pozornosť regiónov a miest z celej Európy aj mimo nej.

Cieľom podujatia je spojiť politických zástupcov, tvorcov rozhodnutí, odborníkov a praktikov z oblasti regionálnej politiky, ako aj zainteresované strany a médiá, aby diskutovali o spoločných výzvach pre európske regióny a mestá a určili možné riešenia.

**REGIONS
& CITIES**

**European Week
Brussels 8-11 October 2018**

Riešenia pre budúcnosť

Politika súdržnosti bude v roku 2018 oslavovať svoje 30. výročie na pozadí intenzívnej diskusie o budúcich prioritách EÚ – a jej budúcom viacročnom rozpočte na obdobie rokov 2021 – 2027. Poskytnutím platformy na budovanie kapacít, spoluprácu, výmenu skúseností a osvedčených postupov pre tých, ktorí vykonávajú politiku súdržnosti EÚ a riadia jej finančné nástroje, sa bude počas Európskeho týždňa regiónov a miest uvažovať o budúcnosti politiky v širšom kontexte vrátane nedávneho výskumu a názorov tretích krajín a medzinárodných organizácií.

Tento rok sa diskusie počas týždňa zamerajú na kľúčové politické otázky v EÚ: návrh nového viacročného finančného rámca (VFR) a príslušné legislatívne nástroje, ktoré Komisia predložila v máji 2018, a voľby do Európskeho parlamentu.

Európsky výbor regiónov prijme stanovisko o budúcnosti Európy a jeho predseda poskytne v priebehu uvedeného týždňa správu o stave Únie.

V rámci hlavnej témy **Za silnú politiku súdržnosti EÚ po roku 2020** poskytne Európsky týždeň regiónov a miest platformu pre regióny a mestá, prostredníctvom ktorej sa podelia o svoje názory na viacročný rozpočet EÚ a na následné legislatívne návrhy týkajúce sa konkrétne politiky súdržnosti rozvoja vidieka a budúcnosti Európy z regionálneho a miestneho hľadiska.

Táto každoročná udalosť je príležitosťou jasne preukázať, že politika súdržnosti prináša Európanom skutočné a hmatateľné zlepšenia, a opätovne zdôrazniť potrebu silnej politiky súdržnosti.

Investovanie do politiky súdržnosti po roku 2020

V diskusiách počas tohto týždňového podujatia sa bude skúmať potreba silnej politiky súdržnosti po roku 2020 s cieľom prekonať štrukturálne prekážky, posilniť ľudský kapitál a zlepšiť kvalitu života. Bude sa zvažovať rast a regionálny rozvoj, pochopenie a zvládanie územných vplyvov globalizácie a digitálnej transformácie, regionálny rozmer zmeny klímy a transformácie energetiky a integrovaný územný rozvoj spolu s účinnými regionálnymi a miestnymi stratégiami v oblasti mládeže, integrácie migrantov a sociálneho vylúčenia. Vzhľadom na diskusiu o reforme EÚ by sa mali zohľadňovať aj výzvy v oblasti riadenia politiky súdržnosti. ■

Registrácia na Európsky týždeň regiónov a miest sa otvára 9. júla 2018. Navštívte webovú lokalitu podujatia, kde nájdete ďalšie informácie a podrobnosti o programe a súvisiacich miestnych podujatiach:
www.regions-and-cities.europa.eu

REGIO STARS

2 0 1 8

Ocenenia RegioStars 2018: odmeňovanie regionálnych úspešných príbehov

V tomto roku skupina expertov vyhodnocujúca ocenenia RegioStars vybrala 21 finalistov z piatich kategórií, ktorí predstavujú najvýznamnejšie európske regionálne projekty. Ocenenia budú víťazom odovzdané 9. októbra počas Európskeho týždňa regiónov a miest 2018.

REGIOSTARS 2018

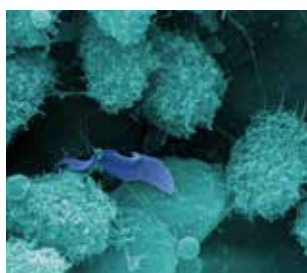
Kategóriami ocenení na rok 2018 sú:

- **PODPORA INTELIGENTNÉHO PRIEMYSELNÉHO PRECHODU**
- **DOSAHOVANIE UDRŽATEĽNOSTI PROSTREDNÍCTVOM NÍZKOUHLÍKOVÝCH EMISÍ**
- **VYTVORENIE LEPŠIEHO PRÍSTUPU K VEREJNÝM SLUŽBÁM**
- **RIEŠENIE MIGRAČNÝCH VÝZIEV**
- **TÉMA ROKA 2018: INVESTOVANIE DO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA**

FINALISTI

PODPORA INTELIGENTNÉHO PRIEMYSELNÉHO PRECHODU

Centrum mikroskopického a molekulárneho zobrazovania: Valónsko, Belgicko (EFRR)

CMMI je integrované predklinické zariadenie na zobrazovanie poskytujúce služby pre akademickú obec a spoločnosti, ktoré pomáhajú rastu sektora prírodných vied vo Valónsku. S úlohou výskumného centra, technologickej platformy, ktorá spolupracuje s priemyslom a poskytovateľom odbornej prípravy, podporuje hospodársky rast regiónu a jeho obraz.

<http://www.biopark.be>

Instalação do i3S (inštalácia i3S): Severné Portugalsko (EFRR)

Tri známe portugalské centrá spojili svoje sily a vytvorili najväčší národný výskumný ústav verejného zdravia v oblasti zdravotníckych vied a zdravotníckych technológií. Centrum i3S spája odborné znalosti v oblasti základného, translačného a klinického výskumu komplexných otázok týkajúcich sa zdravia s pokročilým odborným vzdelávaním a väčšou interakciou so spoločnosťami, s nemocnicami a podobne s cieľom zlepšovať zdravie a život občanov.

<https://www.i3s.up.pt/>

RE-CEREAL: Taliansko a Rakúsko (EFRR)

Cieľom projektu Revitalizácia menej častých obilnín a pseudo-obilnín je opätovné pestovanie vysoko výživnej, odolnej a úspornej pohánky, pšena a ovsu v alpských regiónoch v snahe podporiť zdravú a udržateľnú stravu založenú na týchto plodinách.

<https://www.re-cereal.com/en/>

Vyspelé technológie udržateľnej výroby: Západný Wales a The Valleys, Spojené kráľovstvo (EFRR)

ASTUTE – združenie všetkých waleských univerzít – bolo vytvorené s cieľom stimulovať hospodársky rast a udržateľnosť životného prostredia prostredníctvom priemyslu a využívania vyspelých technológií udržateľnej výroby. Na viac ako 150 projektoch spolupráce medzi priemyslom a akademickou obcou sa podieľalo vyše 300 spoločností, čo umožnilo ich rozšírenie a rozsiahly sociálno-hospodársky vplyv.

www.astutewales.com

Obchodné stredisko spoločných služieb (CNSP): Stredné Portugalsko (EFRR)

CNSP vďaka presadzovaniu miestnych inovácií a investícií pritiahlo do vzdelávacích spoločností 14 informačných a komunikačných technológií a vo vidieckom meste vytvorilo 500 vysoko kvalifikovaných pracovných miest. Investovaním do výskumu a vývoja, priekopníckym presadzovaním profesijnej rekvalifikácie a digitálnych zručností vytvorilo 68 začínajúcich podnikov a podporilo viac ako 200 súkromne financovaných projektov.

www.cm-fundao.pt

DOSAHOVANIE UDRŽATEĽNOSTI PROSTREDNÍCTVOM NÍZKOUHLÍKOVÝCH EMISÍ

Interreg Sudoe ClimACT: Región SUDOE, Portugalsko, Španielsko, Francúzsko a Gibraltár (EFRR)

Projekt ClimACT podporuje nízkouhlíkové hospodárstvo v školách prostredníctvom začlenenia doplnkových prístupov, ako je energetická efektívnosť, udržateľná doprava, ekologické obstarávanie, ochrana zdrojov a zmeny správania. Na dosiahnutie tohto cieľa boli vyvinuté nástroje na podporu rozhodovania a vzdelávanie, nové obchodné modely a tematická sieť.

<https://tecnico.ulisboa.pt/en/>

SAVEMYBIKE: Toskánsko, Taliansko (EFRR)

V rámci tohto projektu sa využíva „spoločenská prospešná hra“ na podporu zvykov v oblasti udržateľnej mobility a zníženie krádeže súkromných alebo spoločných bicyklov. Je založený na webovom portáli platformy s otvoreným zdrojovým kódom, aplikácii nazvanej GOOD_GO a systéme mobilita ako služba (MaaS).

www.tages.it

Platforma na demonštráciu recyklácie textilných vlákien: Helsinki-Uusimaa, Fínsko: (EFRR)

S cieľom spôsobiť prelom v textilnom priemysle „premenou zberných dvorov na udržateľné bavlnené polia“ predstavuje platforma nové spôsoby recyklácie nekvalitného bavlneného textilného odpadu po spotrebiteľovi na kvalitné vlákna. Posilní centrum vedy a inovácií v regióne vytvorením komercializačného ekosystému s globálnym vplyvom.

www.vttresearch.com

Batérie pre budúcnosť: Durínsko, Nemecko (EFRR a ESF)

Cieľ energetickej politiky EÚ dosiahnuť spoľahlivé dodávky bezpečnej, cenovo dostupnej a ekologickej energie pre všetkých občanov si bude vyžadovať väčší podiel obnoviteľných zdrojov energie v budúcom energetickom mixe. Projekt sa zameriava na prekonanie výkyvov v oblasti výroby elektriny v dôsledku nestálej povahy obnoviteľných zdrojov prostredníctvom vývoja batériových technológií založených na bohatých polymérnych materiáloch.

www.ceec.uni-jena.de

VYTVORENIE LEPŠIEHO PRÍSTUPU K VEREJNÝM SLUŽBÁM;

Zdravie je najdôležitejšie: Varmsko-mazurské vojvodstvo, Poľsko, a Kaliningradská oblasť, Rusko (EFRR)

Podporovaním spolupráce medzi týmito dvoma regiónmi sa má doceliť zlepšenie zdravia obyvateľov, podporovanie zdravej výživy a zlepšenie ich prístupu k lekárskeým službám vo vidieckych oblastiach a v malých mestách. Opatrenia zahŕňajú prevenčnú kampaň, lekárske vyšetrenia a renováciu alebo nákup nových zariadení pre zdravotnícke strediská a školské zdravotnícke zariadenia.

www.gminaketrzyn.pl

Sociálne bývanie v meste Ostrava: Moravskosliezsky región, Česká republika (ESF)

Ostrava sa zameriava na kľúčové inkluzívne aktivity a sociálne bývanie v rámci projektu, ktorý je základom nového systému sociálneho bývania ako predpokladu na zabezpečenie stabilného života pre rodiny, ktoré čelia zložitej sociálno-hospodárskej situácii.

http://www.ostrava.cz/en?set_language=en

KASTELO: Severné Portugalsko (EFRR)

Prvá pediatrická jednotka nepretržitej a paliatívnej starostlivosti na Pyrenejskom polostrove KASTELO znižuje čas strávený v nemocnici a dáva dieťaťu a jeho rodine prístup k rôznym zdrojom počas rôznych štádií ochorenia. Podpora zaručuje nepretržitosť špeciálnej starostlivosti a optimalizáciu zdrojov.

<http://www.nomeiodonada.pt/>

ReproUnion: Región Öresund, Dánsko a Švédsko (EFRR)

Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie sa 15 – 20% všetkých párov stretáva s neplodnosťou, čo je obrovský zdravotný a sociálny problém. Jedinečné výskumné a inovačné konzorcium projektov založenom na koncepte Triple Helix sa usiluje stať sa svetovým lídrom v prekonávaní neplodnosti poskytovaním nových stratégií prevencie a účinnejšej liečby.

www.reprounion.eu

Záruka pre mladých ľudí: Lotyšsko (ESF)

Mladí uchádzači o zamestnanie sa často stretávajú s prekážkou nedostatku skúseností a nízkej úrovne vzdelania, ktorá im bráni zarábať viac ako minimálnu mzdu. Tento projekt sa snaží riešiť tieto problémy tým, že im poskytuje odborné vzdelávanie, ktoré potrebujú, aby si našli dobré pracovné miesta a boli úspešní.

www.viaa.gov.lv

RIEŠENIE MIGRAČNÝCH VÝZIEV

Integrované strediská zdravotníckych a sociálnych služieb: Brusel, Belgicko (EFRR)

Dve nové strediská zdravotníckych a sociálnych služieb poskytujú integrované služby sociálnej podpory, starostlivosti o duševné zdravie a primárnej zdravotnej starostlivosti so zameraním na zraniteľné skupiny vrátane migrantov. Mobilný tím využíva medibus na poskytovanie informácií a sociálnych konzultácií v rámci niektorých služieb primárnej starostlivosti a podporuje práva migrantov na zdravotnú starostlivosť.

www.erdf.brussels

Pracovná integrácia a sociálne začlenenie utečencov: Murcia, Španielsko (ESF)

Tento projekt ponúka úzku, koordinovanú a rovnoprávnú reakciu, ktorá v regióne umožní sociálne začlenenie utečencov, ktorí majú osobitné a mimoriadne ťažkosti. Strednodobé a dlhodobé opatrenia sú súčasťou stratégie, ktorá zahŕňa koordináciu, profilovanie, podporu a informovanosť miestnych komunitných inštitúcií, mimovládnych organizácií a hospodárskeho sektora.

www.sefcarm.es

TÉMA ROKA 2018: INVESTOVANIE DO KULTÚRNEHO DEDIČTVA

Vrchoviská – jedinečná európska oblasť: Nowosądecki a Žilinský kraj, Poľsko (EFRR)

Múzeá rašelinísk, ktoré sa nachádzajú v dvoch zariadeniach kultúrneho dedičstva, poskytujú návštevníkom multimediálnu mapu, experimenty a simulátory ako súčasť cesty objavovania prírodných a kultúrnych aspektov pohraničných rašelinísk Poľska.

<http://www.muzeumplsk.eu>

Múzeum dedičstva Vista Alegre: Stredné Portugalsko (EFRR)

Cieľom projektu je oživiť dve storočia histórie svetového porcelánu reindustrializáciou priemyslu a prilákaním cestovného ruchu do múzea Vista Alegre a jeho sprievodných atrakcií, ktoré zahŕňajú divadlo, továreň, kaplnku a hotel.

www.cm-ilhavo.pt

Dunaj v železnej dobe: Rakúsko, Chorvátsko, Maďarsko, Slovensko a Slovinsko (EFRR)

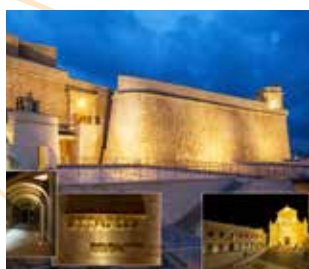
Projekt s partnermi z piatich členských štátov sa zameriava na zvyšovanie povedomia budúcich generácií o archeologickom dedičstve ranej železnej doby v povodí Dunaja.

<https://www.museum-joanneum.at>

Nant Gwrtheyrn: Západný Wales a The Valleys, Spojené kráľovstvo (EFRR)

Centrum waleštiny a kultúrneho dedičstva sa nachádza v opustenom lome zmenenom na atrakciu, ktorá v súčasnosti víta viac ako 40 000 návštevníkov ročne. Vďaka projektu sa zlepšil prístup do dediny a k dispozícii sú aj ubytovanie, kaviareň, obchod, funkčný apartmán a centrum kultúrneho dedičstva.

<http://www.gov.wales/eu-funding>

Obnova a reštaurovanie citadely Gozo: Gozo, Malta (EFRR)

V rámci projektu vznikla turistická atrakcia tým, že sa posilnila kultúrna identita Goza a podporila sa história a symbolický význam pevnosti. Výsledný zážitok je spojením citadely s historickými míľnikmi Stredomoria a Európy.

<https://www.visitgozo.com/>

Čelíme výzve: dosiahnutie inteligentnejšej a ekologickejšej Európy

Corina Crețu, európska komisárka pre regionálnu politiku, hovorí pre časopis *Panorama*, ako navrhované zmeny na vytvorenie novej, pružnejšej politiky súdržnosti prinesú rýchlejšie a lepšie výsledky a väčšiu zodpovednosť.

Môžete nám povedať niečo o novej politike súdržnosti? Čo sa mení?

Predovšetkým politiku modernizujeme. Náš svet sa mení a politika sa musí meniť s ním. Všetky regióny dnes čelia výzvam digitálneho hospodárstva, rastúcej globálnej konkurencie a premeny hospodárstva. Preto sme vytvorili nový politický cieľ „Inteligent-

nejšia Európa – inovatívna a inteligentná premena hospodárstva“, v ktorom sa spájajú inovácie, výskum a podpora MSP. Všetko, čo je potrebné na to, aby regióny prosperovali a prežili v našom digitálnom veku!

Nesmieme zabúdať ani na to, že okrem premeny hospodárstva musia byť regióny pripravené na prechod k nízkouhlíkovému hospodárstvu a obehovému hospodárstvu. Tieto dva ciele v oblasti životného prostredia sme spojili do politického cieľa „Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa“.

Do týchto dvoch kľúčových cieľov investujeme najväčší podiel EFRR. Medzi 65 % (v najmenej rozvinutých regiónoch) až 85 % (v najviac rozvinutých regiónoch) sa vynaloží na dosiahnutie inteligentnejšej a ekologickejšej Európy.

Kľúčovou črtou reformy je v skutočnosti zameranie na politiku. Spolu s ďalšími tromi cieľmi – infraštruktúra, sociálny a miestny rozvoj – máme súbor piatich politických cieľov, ktoré sú prísnejšie, ale pružnejšie než 11 cieľov, ktoré nahrádzajú.

A čo mestské oblasti?

Mestské oblasti sú v našich návrhoch čoraz významnejšie. Mestský a miestny rozvoj sa po prvýkrát objavuje ako osobitný politický cieľ. Okrem toho sme vyčlenili 6 % finančných prostriedkov na investície do mestských oblastí prostredníctvom miestnych rozvojových partnerstiev. Mohlo by to byť prostredníctvom cieľa politiky 5 alebo ktoréhokoľvek iného cieľa, podľa vhodnosti. Strategický základ je kľúčovým

” *Kľúčovou črtou reformy je zameranie na politiku. Spolu s ďalšími tromi cieľmi – infraštruktúra, sociálny a miestny rozvoj – máme súbor piatich politických cieľov.* “

predpokladom programovania na zvýšenie efektívnosti plánovaných opatrení. Tento nový prierezový politický cieľ pomôže riešiť technické ťažkosti spojené s programovaním v rokoch 2014 – 2020 (ukazovatele, priaznivé podmienky, viacnásobne uplatniteľné tematické ciele atď.).

Európska mestská iniciatíva prináša mestám nový koherentný prístup, pretože všetky mestské nástroje sa kombinujú do jedného programu v rámci nepriameho riadenia Komisie, podobne ako súčasné opatrenia pre inovačné činnosti v mestách. Program zahŕňa budovanie kapacít, inovačné činnosti, rozvoj vedomostí a politik a komunikáciu.

Čo sa stane s iniciatívou Interreg?

To je ďalšia kľúčová zmena v našich návrhoch. Interreg sa výrazne mení: cezhraničné programy sa stanú strategickjšími, existuje nový medziregionálny inovačný nástroj a nový cezhraničný právny nástroj.

Bude tiež možné poskytnúť orgánom programu Interreg možnosť cezhraničnej spolupráce s krajinami mimo EÚ s využitím zdrojov z nástroja predvstupovej pomoci a nástroja európskeho susedstva. Okrem toho existujú v hlavných programoch skutočné stimuly na podporu spolupráce prostredníctvom opatrení uskutočňovaných na základe akýchkoľvek osobitných cieľov.

Najväčšou požiadavkou zainteresovaných strán je vždy zjednodušenie. Urobili ste niečo na zníženie administratívnej záťaže politiky?

Naším legislatívnym balíkom sa dosahuje krehká rovnováha medzi kontinuitou

a potrebou reformy. Zachovali sme, čo fungovalo, a prinášame zjednodušenie a ešte lepšie fungovanie. Súbor pravidiel sa skrátil takmer na polovicu pôvodného.

Jednoduchšie programovanie a územné nástroje, menej priaznivých podmienok a kritérií hodnotenia, zrušenie postupov určovania, zásada jednotného auditu a žiadny špecifický postup pre veľké projekty povedú k rýchlejšiemu spusteniu programov a rýchlejšiemu dosahovaniu výsledkov. Ukazujeme tiež, že veríme našim partnerom, a to pri zachovaní záruk na ochranu peňazí daňovníkov. Ide o obmedzenie byrokracie, nie zodpovednosti. Ide skôr o budovanie na skúsenostiach orgánov a dôvere voči nim než o reguláciu pre najhoršie scenáre. Ide aj o lepšie dosahovanie výsledkov a väčšiu zodpovednosť.

V návrhu sa odpovie na obavy príjemcov a orgánov: viac možností na využitie zjednodušených možností v oblasti nákladov, platby nepreviazané s nákladmi, žiadna zložitosť projektov vytvárajúcich príjmy, zjednodušené pravidlá pre finančné nástroje a ich zosúladenie s grantmi, ak je to možné, a žiadne zdĺhavé vykazovanie. Nová politika súdržnosti neznamená zhromažďovanie účtov a postupov, ale skôr lepšie a rýchlejšie dosahovanie výsledkov.

Prostredníctvom návrhu preskúmania všetkých programov v polovici trvania v roku 2025 posúvame pružnosť a orientáciu na výkon o krok vpred. To nám umožní naplánovať pridelenie prostriedkov na roky 2026 a 2027 na základe ich výkonnosti, ale aj výziev identifikovaných v rámci postupu európskeho semestra

a sociálno-hospodárskej situácie. To nám v najbližších 10 rokoch prinesie potrebnú pružnosť, pričom sa naďalej umožní stabilný investičný rámec.

A čo finančné prostriedky? Môžete vysvetliť, prečo boli metódy pridelovania prostriedkov upravené tak, aby zabránili novému kritériu?

Metóda použitá na pridelovanie zdrojov politiky súdržnosti bola vyvážená s cieľom zabezpečiť rovnovážne a spravodlivé rozdelenie finančných prostriedkov. Hlavným kritériom na pridelovanie finančných prostriedkov zostane relatívny hrubý domáci produkt na obyvateľa, pričom sa zohľadnia aj iné faktory, ako je nezamestnanosť, zmena klímy a prisťahovalctvo. Metóda pridelovania funguje zdola nahor, nie zhora nadol, a je založená na objektívnych ukazovateľoch, ktoré odzrkadľujú vývojové úrovne, potreby a výzvy, pričom sumy vypočítané podľa jednotlivých regiónov sa potom spočítajú a poskytujú sa národné pridelenia.

Väčšina členských štátov strednej a východnej Európy zaznamenala za posledných sedem rokov výrazný rast, ktorý sa premietol do výsledkov výpočtov. Čím bohatší ste, tým menej finančných prostriedkov dostávate z politiky súdržnosti. Takto by mal systém fungovať a aj funguje. Prirodzeným dôsledkom toho, že zbohatnete, je postupný pokles podpory z politiky súdržnosti – a to je v skutočnosti dobre! ■

Návrhy modernizovanej a reformovanej politiky súdržnosti po roku 2020

Hoci hospodárstvo EÚ sa začína spamätávať, určite je nevyhnutné dodatočné investičné úsilie na riešenie pretrvávajúcich hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi členskými štátmi a v rámci nich. Európska komisia 2. mája navrhla vyčleniť 373 miliárd EUR na politiku súdržnosti na roky 2021 až 2027 – čo je takmer 30 % celkového rozpočtu EÚ. Komisia 29. mája zverejnila svoje návrhy na revidované nariadenia politiky na to isté obdobie.

Päť investičných politík

Z 11 tematických cieľov v období rokov 2014 – 2020 by nová politika súdržnosti mala zamerať svoje zdroje na 5 politických cieľov, v ktorých má EÚ najlepšie predpoklady dosahovať výsledky:

inteligentnejšia Európa prostredníctvom inovácie, digitalizácie, premeny hospodárstva a podpory malých a stredných podnikov,

ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, ktorá dodržiava Parížsku dohodu a investuje do transformácie energetiky, obnoviteľných zdrojov energie a boja proti zmene klímy,

prepojenejšia Európa so strategickými dopravnými a digitálnymi sieťami,

sociálnejšia Európa, ktorá podporuje Európsky pilier sociálnych práv a kvalitnú zamestnanosť, vzdelávanie, zručnosti, sociálne začlenenie a rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti,

Európa bližšie k občanom podporou rozvojových stratégií s miestnym vedením a udržateľný rozvoj miest v celej EÚ.

Podľa návrhu Komisie bude väčšina investícií Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu (KF) zameraná na prvé dve priority. Členské štáty by mali v závislosti od svojho hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa investovať na tieto priority od 65% do 85% svojich pridelených prostriedkov z týchto dvoch fondov.

Pre krajiny s:	minimálnym % na inteligentnejšiu Európu	minimálnym % na ekologickejšiu, nízkouhlíkovú Európu
HND nižšie než 75%	35%	30%
HND v rozpätí 75 – 100%	45%	30%
HND vyššie než 100%	60%	CP1 + CP2 min. 85%

CIELENÁ PODPORA PRE NAJVZDIALENEJŠIE REGIÓNY EÚ

V súlade so **stratégiou pre najvzdialenejšie regióny** z októbra 2017 by sa týmto regiónom poskytli prostriedky na rozvoj ich aktív, ako je modrý rast, vesmírne vedy a obnoviteľné zdroje energie. Naďalej by dostávali dodatočné finančné prostriedky EÚ vo výške viac ako **1,6 miliardy EUR** z EFRR a v rámci nových programov Interreg by dostali osobitnú podporu na prehĺbenie integrácie do svojho regionálneho priestoru a na zintenzívnenie spolupráce buď medzi sebou, alebo so susednými krajinami.

UĽAHČUJÚ MEDZIREGIONÁLNU A CEZHRANIČNÚ SPOLUPRÁCU

V období rokov 2021 – 2027 budú programy Interreg naďalej pomáhať členským štátom a regiónom spolupracovať za hranicami s cieľom riešiť spoločné výzvy, a to s prostriedkami 9,5 miliardy EUR z EFRR.

Komisia okrem toho navrhuje Európsky cezhraničný mechanizmus, ktorý je novým nástrojom, ktorý na dobrovoľnom základe umožňuje uplatňovať pravidlá jedného členského štátu na konkrétny časovo obmedzený projekt alebo činnosť v susednom členskom štáte. Napríklad by to mohlo pomôcť vytvoriť viac cezhraničnej dopravnej infraštruktúry alebo zariadení zdravotnej starostlivosti.

V nových pravidlách politiky súdržnosti sa navrhuje aj vytvorenie medziregionálnych inovačných investícií, v rámci ktorých by regióny so zodpovedajúcimi aktívami inteligentnej špecializácie mali väčšiu podporu na účely spolupráce v prioritných odvetviach, ako sú veľké dáta, biohospodárstvo, efektívne využívanie zdrojov alebo prepojená mobilita.

SILNEJŠIE ZAMERANIE NA MESTÁ

Mestá sú motormi rastu a inovácií – čelia však aj naliehavým výzvam, ako sú znečistenie ovzdušia, nezamestnanosť, sociálne vylúčenie.

Mala by sa preto posilniť mestská dimenzia politiky súdržnosti, pričom **6 % EFRR sa vynaloží na udržateľný rozvoj miest.**

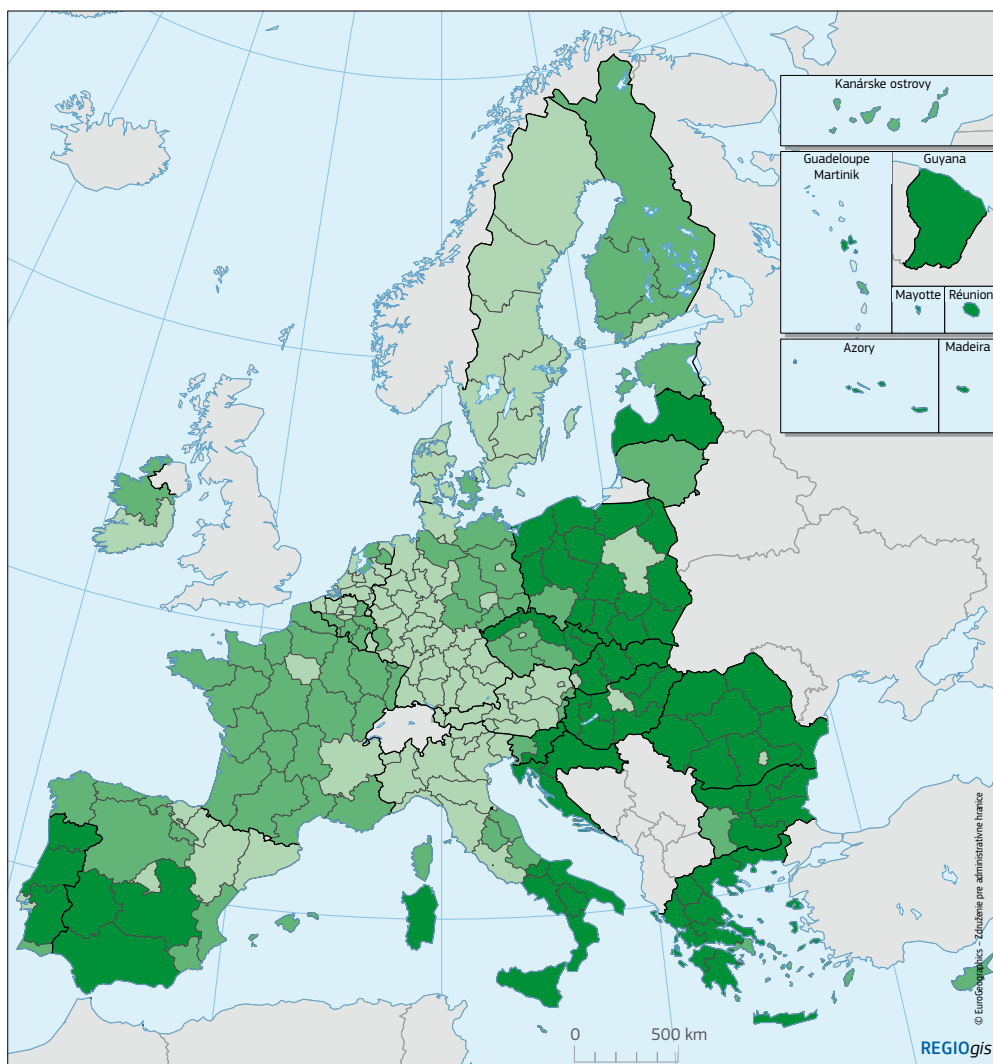
Okrem toho by sa rámcom na roky 2021 – 2027 vytvorila aj **Európska mestská iniciatíva**, nový nástroj na spoluprácu medzi mestami, inovácie a budovanie kapacít v rámci všetkých priorít mestskej agendy EÚ: integrácia migrantov, bývanie, kvalita ovzdušia, mestská chudoba a transformácia energetiky.

Všetky regióny v EÚ

Podľa návrhu EK by sa malo v rámci politiky súdržnosti počas obdobia rokov 2021 – 2027 naďalej investovať vo všetkých regiónoch EÚ na základe predchádzajúcich troch kategórií:

- **MENEJ ROZVINUTÉ REGIÓNY:**
s HDP na obyvateľa na obdobie rokov 2014 – 2016 < 75% priemeru EÚ
- **PRECHODNÉ REGIÓNY:**
s HDP na obyvateľa na obdobie rokov 2014 – 2016 od 75 % do 100% priemeru EÚ
- **ROZVINUTEJŠIE REGIÓNY:**
s HDP na obyvateľa na obdobie rokov 2014 – 2016 > 100% priemeru EÚ

Najvzdialenejší región Svätý Martin je zaradený do regiónu NUTS2 Guadeloupe

Zameranie zostáva na menej rozvinuté regióny

Podľa návrhu Komisie sa 75 % finančných prostriedkov z EFRR a KF bude aj naďalej sústreďovať na menej rozvinuté regióny:

	2021 – 2027
KOHÉZNY FOND (KF) – HND/OBYVATEĽ < 90% PRIEMERU EÚ27	13%
FINANCOVANIE EFRR V MENEJ ROZVINUTÝCH REGIÓNOCH	62%
FINANCOVANIE EFRR V PRECHODNÝCH REGIÓNOCH	14%
FINANCOVANIE EFRR V ROZVINUTÝCH REGIÓNOCH	11%
Spolu	100%
Podiel EFRR a KF na menej rozvinuté regióny	75%

Strop spolufinancovania programov EÚ sa zníži pre každú kategóriu regiónu:

MENEJ ROZVINUTÉ REGIÓNY, NAJVZDIALENEJŠIE REGIÓNY, KOHÉZNY FOND, INTERREG	70%
PRECHODNÉ REGIÓNY	55%
ROZVINUTEJŠIE REGIÓNY	40%

Rozpočtové prostriedky na jednotlivé členské štáty

Pokiaľ ide o metódu pridelovania prostriedkov fondu, návrh EK zostáva vo veľkej miere založený na HDP na obyvateľa (**81 %** váhy).

Boli však pridané nové kritériá:

Trh práce: nezamestnanosť mladých ľudí, nízka úroveň vzdelania, demografia (**15 %**)

Zmena klímy: emisie skleníkových plynov v sektoroch mimo ETS (**1 %**)

Migranti: čisté prisťahovalectvo občanov z krajín mimo EÚ (**3 %**)

Okrem toho Komisia zahrнула do svojho výpočtu limity s cieľom vyhnúť sa zmenám, ktoré sú v rámci pridelovania prostriedkov členským štátom príliš náhle:

- > **24 %** dolný limit – „bezpečnostná sieť“
- > **8 %** „opačná bezpečnostná sieť“
- > **0 %** limit na zvýšenia v členských štátoch s > 120 % HND

Členský štát	Rozpočtové prostriedky na roky 2021 – 2027 (mld. EUR, ceny z roku 2018)	Zmena od obdobia rokov 2014 – 2020 (%)	Intenzita pomoci (EUR/obyvateľ)	Zmena od obdobia rokov 2014 – 2020 (%)
BG	8,9	8	178	15
RO	27,2	8	196	17
HR	8,8	-6	298	0
LV	4,3	-13	308	0
HU	17,9	-24	260	-22
EL	19,2	8	254	12
PL	64,4	-23	239	-24
LT	5,6	-24	278	-12
EE	2,9	-24	317	-22
PT	21,2	-7	292	-5
SK	11,8	-22	310	-22
CY	0,9	2	147	-5
SI	3,1	-9	213	-11
CZ	17,8	-24	242	-25
ES	34,0	5	105	3
MT	0,6	-24	197	-28
IT	38,6	6	91	5
FR	16,0	-5	34	-9
FI	1,6	5	42	2
BE	2,4	0	31	-5
SE	2,1	0	31	-6
DE	15,7	-21	27	-20
DK	0,6	0	14	-3
AT	1,3	0	21	-4
NL	1,4	0	12	-3
IE	1,1	-13	33	-17
LU	0,1	0	16	-14

Zjednodušené ustanovenia v jednotnom súbore pravidiel

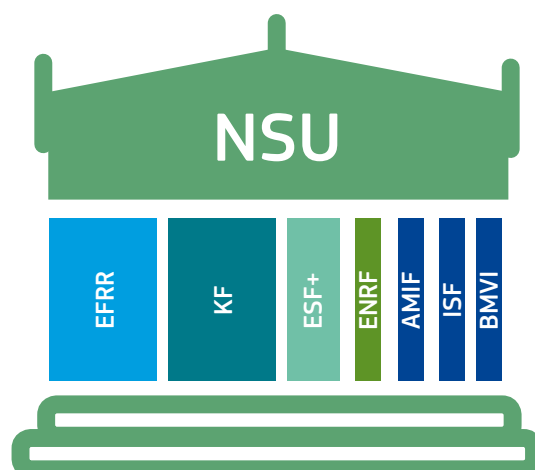
Rozdelenie pravidiel na riadenie rôznych fondov EÚ niekedy komplikovalo život orgánom riadiacim programy a odrádzalo podniky a podnikateľov od žiadostí o rôzne zdroje financovania EÚ.

Komisia v súčasnosti navrhuje nariadenie o spoločných ustanoveniach (NSU) v **jednotnom súbore pravidiel** pre sedem fondov EÚ:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- Kohézny fond (KF)
- Európsky sociálny fond (ESF+)
- Európsky námorný a rybársky fond (ENRF)
- Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF)
- Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)
- Nástroj pre riadenie hraníc a víza (BMVI)

Osobitnými nariadeniami sa pridávajú určité ustanovenia potrebné na to, aby reagovali na špecifiká jednotlivých fondov s cieľom zohľadniť ich rôzne odôvodnenia, cieľové skupiny a spôsoby vykonávania.

Týmto jednotným súborom pravidiel by mali zjednodušiť postupy pre manažérov programov, ako aj pre príjemcov.

Mali by sa takisto uľahčiť **synergie**, napríklad medzi EFRR a ESF+ v kontexte plánov integrovaného rozvoja miest na obnovu znevýhodnených mestských oblastí.

Z AMIF spolu s finančnými prostriedkami politiky súdržnosti by sa mohli financovať miestne stratégie integrácie pre migrantov a žiadateľov o azyl: AMIF by sa zamerlal na krátkodobé potreby po príchode (napr. prijatie a zdravotná starostlivosť), kým KF by mohol podporovať dlhodobú sociálnu a profesijnú integráciu.

Nové navrhované ustanovenia navyše umožňujú aj jednoduchšie synergie s inými nástrojmi zo súboru rozpočtových nástrojov EÚ, ako je **spoločná poľnohospodárska politika**, program inovácií **Európsky horizont**, nástroj EÚ pre vzdelávaciu mobilitu **Erasmus+** a **LIFE**, program opatrení v oblasti životného prostredia a klímy.

Pružnejšie programovanie

Podľa návrhu Komisie bude programovanie politiky súdržnosti v rokoch 2021 – 2027 pružnejšie tromi spôsobmi:

☑ Po prijatí programov na obdobie rokov 2021 – 2027 budú na priority pridelené iba prostriedky na roky 2021 – 2024. Rozpočtové prostriedky na zostávajúce dva roky – 2026 a 2027 – budú pridelené po **hĺbkovom preskúmaní v polovici obdobia**. Budú sa pritom zohľadňovať zmeny v sociálno-hospodárskej situácii, nové výzvy zistené v kontexte európskeho semestra a doterajšie výsledky programov.

☑ V rámci určitých obmedzení môžu byť v rámci programu zdroje prenesené z jednej investičnej priority do druhej bez potreby oficiálneho schválenia Komisiou.

☑ Osobitné ustanovenie v novom súbore pravidiel uľahčuje mobilizáciu finančných prostriedkov EÚ v prípade prírodnej katastrofy od prvého dňa.

Prepojenie s európskym semestrom

Investície EÚ nemôžu fungovať izolovane od širšieho makroekonomického kontextu. Komisia navrhuje posilniť prepojenie medzi intervenciami politiky súdržnosti a európskym semestrom pre koordináciu hospodárskych politík s cieľom vytvoriť v **Európe prostredie na rast a ústretové pre podnikanie**.

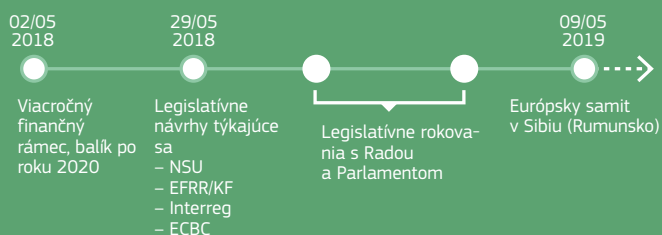
Odporúčania pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra sa zohľadnia počas obdobia rokov 2021 – 2027 dvakrát:

- ✔ Po prvé, ako plán na programovanie finančných prostriedkov a návrh programov politiky súdržnosti, na začiatku rokov 2021 – 2027.
- ✔ Najnovšie odporúčania špecifické pre jednotlivé krajiny takisto usmernia preskúmanie programov v polovici trvania v roku 2024, aby sa prispôbili novým alebo pretrvávajúcim výzvam.

Makroekonomická podmienenosť sa zachováva, aby sa zabezpečilo, že investície EÚ budú fungovať v zdravom fiškálnom prostredí. Ak členský štát neprijme účinné alebo nápravne opatrenia v súvislosti s kľúčovými mechanizmami hospodárskeho riadenia EÚ (postup pri nadmernom deficite, postup pri nadmernej nerovnováhe) alebo nerealizuje opatrenia požadované v rámci programu na podporu stability, Komisia predloží Rade návrh pozastaviť všetky alebo časť záväzkov alebo platieb v prípade jedného alebo viacerých programov členského štátu. Komisia však môže z dôvodov výnimočných hospodárskych okolností alebo na základe odôvodnenej žiadosti dotknutého členského štátu odporučiť, aby Rada pozastavenia zrušila.

ĎALŠIE KROKY

Návrh rozpočtu EÚ na roky 2021 – 2027 z 2. mája a legislatívny návrh z 29. mája sú prvými krokmi v dlhom postupe rokovaní s Európskym parlamentom a členskými štátmi, ktorý by mal viesť k prijatiu nariadenia.

Priaznivé podmienky

Navrhovanými „priaznivými podmienkami“ sa naďalej presadzuje prístup predbežnej podmienenosti zavedený na obdobie financovania na roky 2014 – 2020. Bolo navrhnutých asi 20 podmienok, ktoré zodpovedajú zhruba polovici počtu podmienok v súčasnom období.

Pokrývajú podobné tematické oblasti ako podmienky na roky 2014 – 2020, napríklad energetickú účinnosť, a zahŕňajú aj **stratégie inteligentnej špecializácie** na usmerňovanie investícií do výskumu a inovácií.

Existujú aj štyri horizontálne priaznivé podmienky v oblasti **verejného obstarávania, štátnej pomoci** a vo vzťahu k uplatňovaniu **Charty základných práv Európskej únie a Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím**.

Postupy súvisiace s priaznivými podmienkami sú podobné, ale **zjednodušili sa**; napríklad v prípade neplnenia nie je povinné predložiť akčný plán. Členské štáty však nebudú môcť poslať Komisii žiadosti o platbu v súvislosti s projektmi financovanými EÚ, ktoré sa týkajú nesplnených podmienok. Ich plnenie sa musí rešpektovať počas celého obdobia.

Menej byrokracie pre podniky

V navrhovanom nariadení sa umožňuje použitie možností zjednodušených nákladov, aby sa podnikom mohli preplatiť prostriedky bez toho, aby museli predkladať všetky faktúry alebo výplatné pásky – môžu použiť fixné náklady a odhady nákladov na zamestnancov, poistenie alebo nájomné. Možno ich uhradiť aj na základe dosiahnutých výsledkov. To všetko znamená drastické zníženie administratívnych nákladov a samozrejme menej administratívy.

Primeranejší audit a kontroly: pre tie programy financovania EÚ, ktoré sú menej rizikové, Komisia navrhuje ľahší systém kontroly založený na dobre fungujúcich vnútroštátnych postupoch. Rozširuje sa zásada „jednotného auditu“, čo znamená menej kontrol pre malé podniky. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!tV86kd>

Politika súdržnosti: financovanie budúcich snáh a ambícií EÚ

Panorama požiadala výber regionálnych aktérov, aby prispeli svojimi myšlienkami o budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2020 a reakciami na to, ako by ju najnovšie návrhy mohli v nadchádzajúcom období financovania pomôcť posilniť.

Podpora pre mestá ako mediátorov a centrá inovácií

Ako primátorka Štokholmu je mi jasné, že projekty financované EÚ sú často najviditeľnejším spojením medzi občanmi a EÚ. Fondy ESF a EFRR takisto priblížili rozhodnutia o investíciách občanom a pomohli mestám a regiónom v celej Európe riešiť naliehavé výzvy a využiť nevyužitú príležitosť na mieste. To je len jeden z dôvodov, prečo ľutujem navrhované zníženie finančných prostriedkov politiky súdržnosti vo vzťahu k celkovému rozpočtu.

Karin Wanngård,
primátorka Štokholmu

Dúfam však, že nový ESF+ môže poskytnúť pružnejší prístup k sociálnej súdržnosti a uľahčiť mestám riešenie neočakávaných potrieb a výziev. Vytváranie súdržných a prosperujúcich spoločností si vyžaduje kombináciu opatrení

zameraných na začlenenie do trhu práce a sociálne začlenenie a považujem za povzbudivé, že návrhy Komisie odrážajú túto skutočnosť.

Vítam aj pokračujúce a zvýšené financovanie výskumu a inovácií, a to prostredníctvom programu Európsky horizont a EFRR. Ako primátorka jedného z najinovatívnejších európskych miest viem, akú pridanú hodnotu môže priniesť financovanie EÚ na výskum a inovácie mestám, ako je Štokholm. Investície do miest majú takisto tendenciu výrazne pozitívne vplývať na okolité regióny a ostatné časti Európy.

Mestá sú mediátormi a strediskami, kde sa stretáva akademická obec, súkromná spoločnosť, verejná správa a občianska spoločnosť a vytvárajú sa testovacie zariadenia pre inovatívne metódy, produkty a služby. Aby sme využili úplný potenciál miest ako hnacích síl inovácií, potrebujeme programy financovania zamerané na spoločenské výzvy s jas-

ným mestským rozmerom. Teším sa na pokračujúci dialóg o úlohe miest pri plnení rozpočtu EÚ.

.....
<https://www.visitstockholm.com/>

Reformovaná a modernizovaná politika súdržnosti po roku 2020

Iskra Mihaylova
predsedníčka výboru EP pre
regionálny rozvoj

Pridaná hodnota politiky súdržnosti vyplýva predovšetkým z jej schopnosti brať do úvahy vnútroštátne potreby rozvoja spolu s potrebami a osobitnosťami rôznych regiónov a území a priblížiť Úniu svojim občanom. Politika súdržnosti je európska strategická investičná politika, ktorá prispieva k vykonávaniu a dopĺňa hlavné politiky EÚ, ako sú vzdelávanie, zamestnanosť, energetika, životné prostredie, jednotný trh, výskum a inovácie atď.

Chcela by som zdôrazniť, že predovšetkým návrh Komisie na modernizovanú, reformovanú politiku súdržnosti, ktorý bol predložený 29. mája, má ambíciu zlepšiť zameranie a sústredenie politiky prostredníctvom piatich tematických cieľov. Odrážajú hlavné politické priority EÚ

na dosiahnutie inteligentnej Európy, ekologického a obehového hospodárstva, digitálnych technológií, lepšej konektivity, ako aj podpory sociálnej Európy a investícií bližšie k občanom.

Zavedenie nových kritérií, okrem hrubého domáceho produktu, pri definovaní kategórie regiónov prispieva k lepšiemu zohľadneniu miestnych osobitostí konkrétneho regiónu, ako je nezamestnanosť mladých ľudí, nízka úroveň vzdelania, zmena klímy a príjem a integrácia migrantov.

Navrhovaný „jednotný súbor pravidiel“ vytvára podmienky na efektívnejšie prepojenie s inými fondmi Spoločenstva, ako aj s fondom InvestEU a finančnými nástrojmi. Je to v súlade s prijatými uzneseniami Európskeho parlamentu o stavebných kameňoch politiky súdržnosti EÚ po roku 2020 a so 7. správou o súdržnosti.

Zahrnutie nariadenia o cezhraničnom mechanizme je tiež v súlade s uznesením EP o európskej územnej spolupráci (Interreg), v ktorom sa vyzýva, aby Komisia vytvorila právny nástroj na riešenie právnych prekážok, ktorým čelia pohraničné regióny.

Posilneným prepojením medzi kohéznymi fondmi a hodnotami EÚ a hospodárskym riadením sa zlepší investičné prostredie na efektívne využívanie fondov EÚ.

Európsky parlament vo svojom uznesení o ďalšom VFR prijatom v máji 2018 opätovne potvrdil svoje stanovisko k primeranému financovaniu kľúčových politík EÚ, ktoré umožnia účinne plniť úlohy a ciele vrátane zachovania financovania politiky súdržnosti aspoň na úrovni rozpočtu na roky 2014 – 2020.

Európsky parlament

<http://www.europarl.europa.eu/portal/sk>

Opätovné spustenie európskeho projektu a programu

Ako predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) venujem veľkú pozornosť diskusii, ktorú vyvolali návrhy Komisie týkajúce sa balíka budúceho viacročného finančného rámca (VFR) a sektorových legislatívnych návrhov na výdavkové programy.

Dôvod je jednoduchý: som úplne presvedčený, že európsky projekt a program sa musia obnoviť. Napriek určitým nedostatkom sa za prvých 60 rokov Európskej únie dosiahol nevídaný úspech a dosiahol sa mier, prosperita a solidarita.

Ak chceme zabezpečiť, aby EÚ mohla riešiť výzvy 21. storočia (práve k tomu sa EHSV zaviazal), musíme zabezpečiť, aby finančné prostriedky boli schopné byť v súlade s jej ambíciami.

Dňa 2. mája som vyhlásil, že Komisia správne podporila financovanie „nových“ politík v oblastiach, ako sú migrácia, obrana a zmena klímy a zvýšenie finančných zdrojov na výskum, investície a kultúru.

Všetci si uvedomujeme, že Komisia musí čeliť odchodu Spojeného kráľovstva, ktoré je v súčasnosti čistým prispievateľom. Preto som, rovnako ako ostatné inštitúcie, požiadal o zvýšenie súčasného stropu výdavkov EÚ z 1 % na 1,3 % hrubého národného dôchodku a nie na 1,13 %, ako navrhla Komisia.

Vo VFR by som však očakával a uvítal viac ambícií a oveľa silnejší odkaz na Agendu 2030 a ciele trvalo udržateľného rozvoja.

Takisto si zachovávam svoje výhrady týkajúce sa škrtov, ktoré Komisia navrhuje pre politiku súdržnosti (ako aj pre spoločnú poľnohospodársku politiku).

Luc Jahier,
predseda Európskeho hospodárskeho
a sociálneho výboru

V čase krízy sa politika súdržnosti ukázala ako účinná v pomoci najzraniteľnejším európskym občanom. Okrem toho je v mnohých prípadoch tvárou Európy v členských štátoch. V tomto zmysle a najmä po vyhlásení európskeho piliera sociálnych práv v novembri 2017 si chceme byť istí, že sa vynaložia skutočné zdroje zamerané na sociálnu súdržnosť.

EHSV, ktorý bude pozorne sledovať, ako sa členské štáty a Európsky parlament budú ďalej zaoberať týmto rozhodujúcim súborom, prijme v septembri svoje stanovisko k VFR, ako aj niekoľko stanovísk týkajúcich sa sektorových legislatívnych návrhov.

Európsky hospodársky a sociálny výbor

<https://www.eesc.europa.eu/sk>

Hľadanie nového a dynamického priebehu pre silnú politiku súdržnosti

Ako predseda Európskeho výboru regiónov často dostávam otázku, či považujem nedávne návrhy Európskej komisie týkajúce sa budúcnosti politiky súdržnosti za poloplný alebo poloprázdny pohár.

Pohár by sa mohol považovať za poloplný, ak vezmeme do úvahy dôveryhodný pokus Komisie zjednodušiť pravidlá, poskytnúť väčšiu pružnosť a posilniť miestne riešenia. Je skutočne pozitívne, že politika súdržnosti aj naďalej zostane na regionálnej úrovni pre všetky regióny v Európe. Okrem toho je pozitívne, že zostane hlavnou investičnou politikou EÚ aj napriek minuloročným kritickým hlasom z Komisie.

Musím však súhlasiť aj s tými, ktorí majú menej optimistický názor a poukazujú na celkové škrtky v rámci politiky súdržnosti vo výške 10%, ako aj na zníženie zamerania na partnerstvá, aj keď Komisia do nariadenia na poslednú chvíľu opätovne zaviedla zásadu viacúrovňového riadenia. Navrhované zníženie cieľa európskej územnej spolupráce o viac ako 12% a vyradenie programu Interreg sú určite návrhy, ktoré nemôžem prijať. Interreg je ochranná známka regionálnej politiky EÚ a európsky úspešný príbeh, ktorý nemožno zničiť.

Mojou najväčšou obavou je pokles súdržnosti medzi rôznymi štrukturálnymi fondmi. Nástroj na rozvoj vidieka už nie je súčasťou nariadenia o spoločných ustanoveniach a zdá sa, že Európsky sociálny fond je určený pre budúcnosť, ktorá bude viac zosúladená s európskym semestrom.

Karl-Heinz Lambertz,
predseda Európskeho
výboru regiónov

Politika súdržnosti stratila časť svojej duše v čase, keď tisíce občanov, s ktorými sme v priebehu posledných 12 mesiacov konzultovali túto oblasť, požadujú väčšiu jednotnosť a solidaritu. Nájdanie nového a dynamického priebehu pre silnú politiku súdržnosti pre budúcnosť Európy je preto v nasledujúcich mesiacoch a rokoch veľmi dôležité.

Z tohto dôvodu bude aliancia za súdržnosť #Cohesion Alliance, ktorú začal Európsky výbor regiónov spolu s hlavnými európskymi združeniami regiónov a miest, naďalej presadzovať silnú politiku súdržnosti ako súčasť silnej Európskej únie. Počas rokovaní o rozpočte EÚ bude výbor naďalej presadzovať, že politika súdržnosti je najsilnejšou zbraňou na boj proti populizmu, na podporu európskej integrácie a vytvorenie Európy, ktorú je vidieť aj cítiť v živote všetkých občanov.

Európsky výbor
regiónov

<https://cor.europa.eu/sk/Pages/default.aspx>

Vytváranie synergií a lepšie riešenie spoločenských výziev

Združenie európskych regiónov (AER) víta návrh Komisie na politiku súdržnosti pre všetkých. Zahŕňa potrebné zjednodušenia a pružnejší rámec. Rozpočet EÚ na súdržnosť je však menej ambiciózny, ako sme dúfali.

Navrhované škrtky v politike súdržnosti poukazujú na nedostatočný záväzok zvýšiť rozpočet, ktorého cieľom je hospodárska, sociálna a územná súdržnosť v celej EÚ. Je to politika, ktorá priniesla rozvoj vo všetkých regiónoch Európy. Pohyb k centralizácii politiky súdržnosti a jej využívanie na štrukturálne reformy bez zapojenia regiónov sú znepokojujúce. Úspešnosť tejto politiky spočíva v jej blízkosti k miestnej a regionálnej úrovni a európskym občanom.

Magnus Berntsson,
predseda Združenia
európskych regiónov

Navyše, návrh Európskeho sociálneho fondu ako samostatného fondu nás znepokojuje, pretože to naznačuje rozdiel medzi regionálnym a sociálnym fondom. Takéto rozhodnutia pravdepodobne v budúcnosti podkopú schopnosť Únie dosahovať trvalé, inkluzívne výsledky inteligentného rastu.

V mojom domovskom regióne Västra Götaland (Švédsko) sme koordinovali výzvy na spojenie regionálneho fondu a sociálneho fondu s cieľom vytvoriť synergie a efektívne riešiť spoločenské výzvy. Dúfam, že v nových právnych predpisoch sa zohľadnia tieto úspešné metódy. Regióny musia zostať ústrednými aktérmi riadenia a čerpania fondu.

AER bude ako člen aliancie za súdržnosť dôrazne pracovať na tom, aby zabezpečilo, že politika súdržnosti zostane skutočnou regionálnou politikou, ktorá vychádza zo zásad viacúrovňového riadenia a subsidiarity. Politika je jedným z našich najsilnejších nástrojov na zlepšenie kvality života európskych občanov a zároveň vytvára európsku pridanú hodnotu. AER verí, že silná obnovená politika súdržnosti pre všetky regióny je nevyhnutná pre budúcnosť Európy.

<https://aer.eu/>

Silnejšie partnerstvo pre Európu a jej občanov

Ked' skúmame nové návrhy Komisie, aby sme pochopili, ako môže politika súdržnosti vyzerať po roku 2020, majme na pamäti celkový obraz: Európa, ktorá nutne potrebuje dosahovať výsledky, ktoré sú dôležité pre ľudí. Komisia navrhuje v nasledujúcom období financovania výslovné zameranie na to, aby bola Európa bližšie k svojim občanom. Aj keď je to pozitívne, otázkou je, ako to dosiahnuť v praxi?

75 % obyvateľov EÚ žije v mestských oblastiach, kde sa stretávajú európske výzvy súvisiace s udržateľným, inkluzívnym a inteligentným rozvojom. Úspešnosť ďalšieho kola štrukturálnych fondov bude závisieť od spôsobu, akým sa budú riešiť tieto problémy v mestách. Na dosiahnutie účinných výsledkov bude rozhodujúce zabezpečiť, aby sa do rozhodovania o programových prioritách zapojili mestá a aby politické nástroje uľahčovali spoločné prístupy na miestnej úrovni.

Princíp partnerstva je v nových návrhoch výrazný. Chceme však zabezpečiť, aby sa pohol od zásady k praxi. Keď je úroveň vlády, ktorá je najbližšie k občanom, teda mesto, plne zapojená do stanovovania priorít, je jasné, že programy majú väčšiu šancu na zohľadnenie miestnych skutočností, ktoré sú určené na podporu.

V mestách sa problémy nevyskytujú v politických sektoroch – sú zložité a často spojené s miestami. Veľmi nás znepokojujú nové návrhy, ktorými sa izoluje financovanie sociálneho začlenenia, zamestnanosti a zručností. To podkopáva schopnosť miest poskytovať spoločné riešenia na miestnej úrovni. Politika súdržnosti po roku 2020 musí posilniť

Anna Lisa Boni,
generálna tajomníčka EURO CITIES

prostriedky pre mestské stratégie s cieľom kombinovať podporu z EFRR a ESF+, a nie ich oslabiť.

Politika súdržnosti je silným symbolom európskej solidarity a jednoty. Je to lepidlo, ktoré dokáže udržať Európu pokope s jedinečnými možnosťami, ako dosiahnuť želanú zmenu pre občanov. Ak budeme mať správne podmienky na to, aby sa mestá plne zapojili a aby sa poskytol politický nástroj, ktorý funguje na miestnej úrovni, môžeme Európu vyslať na cestu k silnejšej budúcnosti.

http://www.eurocities.eu/eurocities/about_us/staff

Prispievanie k trvalo udržateľnému rozvoju území

Návrh Európskej komisie je krokom správnym smerom, hoci neposkytuje skutočne integrovaný prístup všetkých príslušných fondov.

Stefano Bonacini,
predseda regiónu Emilia-Romagna
a Rady európskych obcí a regiónov

Región Emilia-Romagna víta návrh Európskej komisie na nový regionálny rozvoj a politiku súdržnosti po roku 2020, pričom uznáva, že boli zohľadnené viaceré kľúčové otázky vyjadrené v našom stanovisku. Niektoré prvky však zostávajú predmetom diskusií s Európskym parlamentom a ústrednými štátnymi správami v nadchádzajúcich mesiacoch rokovanií.

Oceňujeme, že všetky regióny zstanú oprávnené na získavanie finančných prostriedkov – menej rozvinuté, prechodné aj rozvinutejšie regióny – a že v rámci piatich politických cieľov Komisia zahŕňa cieľ „Európa bližšie k občanom prostredníctvom podpory udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív“. CEMR sa však domnieva, že všetky ciele politiky musia prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju území, pričom sa zohľadnia ich osobitosti a osobitné potreby.

CEMR takisto víta širšie zameranie mestského trvalo udržateľného rozvoja, pri ktorom sa teraz predpokladá vynaloženie 6% na miestny rozvoj pod vedením komunití a integrované územné investície a ktorý zahŕňa aj malé a stredne veľké mestá.

Na druhej strane však ľutujeme, že neexistuje podstatný odkaz na ciele trvalo udržateľného rozvoja, a to ani v nariadení o všeobecných ustanoveniach, ani v EFRR. CEMR podporuje ciele trvalo udržateľného rozvoja ako zastrešujúcu stratégiu pre budúcu politiku súdržnosti. Takisto vyjadrujeme poľutovanie, že neexistuje žiadny jednotný súbor pravidiel pre všetky fondy – je to len harmonizované usmernenie, ktoré v praxi nebude mať rovnaký účinok ako integrované spoločné pravidlá pre EFRR, ESF a EPFRV.

Berieme na vedomie, že Európska komisia pripravila tento návrh s ťažkosťami vzhľadom na konkurenčné požiadavky v čase, keď boli politika súdržnosti a jej rozpočet predmetom vážnych pochybností. Zabezpečíme, aby nové návrhy na roky 2021 – 2027 fungovali na miestnej a regionálnej úrovni.

<http://www.ccre.org/en>

Ochrana základných zásad politiky súdržnosti

Návrh Európskej komisie na rozpočet EÚ po roku 2020 obsahuje niekoľko pozitívnych krokov, ale plne sa ním nerealizujú dlhodobé ambície potrebné na formovanie budúcnosti Európy.

Návrh na zavedenie nových vlastných zdrojov je vítaným krokom a navrhovaný rozpočet je na približne rovnakej úrovni ako súčasný rozpočet, a to napriek finančnej medzere, ktorú zanechá brexit.

V rozpočte sa však neodráža väčší počet priorit, ktoré je potrebné riešiť na európskej úrovni. Namiesto toho sa finančné prostriedky opätovne distribuovali z tradičných politík, ako je politika súdržnosti, na nové priority, ako sú migrácia a bezpečnosť.

Eleni Marianou,
generálna tajomníčka konferencie
okrajových morských regiónov

Ak má rozpočet fungovať pre svojich občanov, v centre reforiem musia byť programy zdieľaného riadenia, ako sú programy spadajúce pod politiku súdržnosti.

Pokiaľ ide o návrh politiky súdržnosti z 29. mája, GR REGIO Komisie vypracovalo vyvážený balík zahŕňajúci všetky

európske regióny a potvrdilo, že politika súdržnosti zostáva jedinou európskou politikou na riešenie rastúcich regionálnych nerovností EÚ.

Existujú však obavy týkajúce sa škrtov v politike súdržnosti o 10 % v reálnych hodnotách; toho, že politika súdržnosti sa využíva, aby priamejšie slúžila európskemu semestru, najmä Európsky sociálny fond (ESF); škrtov v rozpočte na Interreg o 12% a odstránenia cezhraničných námorných programov; a podkopávania prístupu zdieľaného riadenia zavedením možností na prevod finančných prostriedkov.

Na Európskom parlamente a Rade teraz leží bremeno týkajúce sa ochrany a posilnenia základných zásad politiky súdržnosti. CPMR zabezpečí, aby prispela k vytvoreniu základov politiky, ktorá bude schopná posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť vo všetkých regiónoch.

CPMR
CRPM

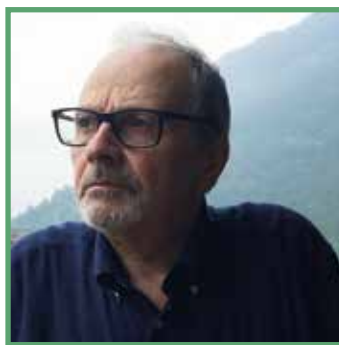
<https://cpmr.org/>

Ochrana osôb ohrozených chudobou alebo nášho obranného a bezpečnostného priemyslu?

V posledných týždňoch sme zaznamenali rad návrhov Komisie na budúci VFR. Nikdy by sme nemali zabúdať, že stanovenie rozpočtu EÚ je vo svojej podstate politický proces s dlhodobými dôsledkami pre 118 miliónov Európanov žijúcich v ohrození chudobou.

Leo Williams
riaditeľ Európskej siete proti chudobe

Vito Telesca,
člen výkonného výboru,
Európska sieť proti chudobe

Komisia navrhla „rozpočet, ktorý ochraňuje a posilňuje“. Ale koho alebo čo chráni a posilňuje? Tvrdíme, že škrty kohéznych fondov o 7 % spolu s 22-násobným zvýšením rozpočtu na obranu a veľkým zvýšením v oblasti riadenia hraníc v podobe financovania 10 000 príslušníkov pohraničnej stráže znamená, že ide o rozpočet, ktorý

ochraňuje a posilňuje našu bezpečnosť, hranice a obranný priemysel, ale nie 25 % Európanov žijúcich v ohrození chudobou.

Toto nie je politické poslanstvo, ktoré by sme mali posilať našim občanom, ľuďom žijúcim v chudobe. Odstránenie chudoby a sociálne začlenenie sú verejné statky a musí sa na to prihliadať aj vo VFR. Primerané financovanie sociálnych politík, sociálnej ochrany a verejných služieb je nevyhnutné na vykonávanie piliera sociálnych práv a cieľov trvalo udržateľného rozvoja, boj proti nerovnosti, chudobe a sociálnemu vylúčeniu – znamená to, že 30 % navrhovaného fondu ESF+ sa musí venovať na tento boj.

Škrty kohéznych fondov sú neprijateľné – musíme odolať prístupu TINA (alternatíva neexistuje) s alternatívnymi politickými možnosťami. Sociálne investície by sa nikdy nemali považovať za nadmerné výdavky – sú dobré pre všetkých Európanov a predpokladom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

Včasné investície do tohto boja znamenajú, že na potlačanie výsledkov chudoby a sociálneho vylúčenia je potrebných menej peňazí. Rada a Parlament musia čeliť výzve a zabezpečiť rozpočet, ktorý uprednostňuje ľudí pred obranou – ani o cent menej na sociálnu politiku a ani o cent menej na politiku súdržnosti.

<https://www.eapn.eu/>

Snaha o sociálne udržateľnejšiu Európu

V prípade sociálnej platformy je ďalší viacročný finančný rámec (VFR) príležitosťou posunúť rovnováhu rozpočtu EÚ smerom k politikám zameraným na ľudí. Investovanie do sociálnej súdržnosti a inkluzívnych politík je predpokladom pre odolnejšie hospodárstva, bezpečnejšiu spoločnosť a rastúce zblížovanie v celej Únii.

Jana Hainsworth,
predsedníčka sociálnej platformy

Politika súdržnosti, ktorá výrazne podporuje sociálne ciele, je ako hlavný investičný nástroj EÚ kľúčom k tomuto úsiliu. V tejto súvislosti s nadšením konštatujeme, že návrhy Komisie týkajúce sa sektorových rozpočtov sú cenným prínosom pre sociálnejšiu Európu.

V tomto kontexte má osobitný význam budúci Európsky sociálny fond (ESF+). V návrhu sa stanovujú jasné investičné ciele na podporu realizácie európskeho piliera sociálnych práv s jeho kľúčovými zásadami na podporu kvalitnej zamestnanosti, vzdelávania a sociálneho začlenenia. Podporuje sa to priaznivým regulačným rámcom, v ktorom sa výrazne presadzuje trvalo udržateľný rozvoj prostredníctvom miestnych iniciatív – povzbudzujúca snaha smerom k sociálne, ekologicky a hospodársky udržateľnej Európe.

Dosiahnutie týchto cieľov spolu s európskym pilierom sociálnych práv si bude vyžadovať silné a spravodlivé partnerstvá medzi verejnými orgánmi, sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou. Spolu s našimi členmi zastupujúcimi 49 zastrešujúcich organizácií občianskej spoločnosti pôsobiacich v sociálnom sektore v celej EÚ budeme pozorne sledovať medziinštitucionálne rokovania o VFR a budeme obhajovať ambicióznú politiku súdržnosti, ktorá dokáže dosiahnuť sociálny pokrok pre všetkých.

socialplatform

<http://www.socialplatform.org/>

Európske fondy pre všetkých – investovanie do ľudí

Niet pochýb o tom, že politika súdržnosti je nevyhnutná na vytvorenie Európy pre všetkých. V priebehu rokov politika súdržnosti a kohézne fondy výrazne prispeli k začleneniu ľudí so zdravotným postihnutím, a to aj v najodľahlejších regiónoch Európy.

Návrh na obdobie po roku 2020 ma však znepokojuje. Navrhované škrty rozpočtu budú mať vplyv na najviac znevýhodnené osoby v Európe, najmä v regiónoch, v ktorých sú najviac ohrozené. V čase, keď rastú protieurópske nálady, hrozí, že znížený rozpočet podporí tieto plamene. Navyše sa riskuje vytvorenie dvoch častí Európy – ľudí, ktorí prosperujú, a sociálne vylúčených osôb, ktoré sa ešte väčšmi odklonia od európskeho projektu.

Yannis Vardakastanis,
predseda Európskeho fóra zdravotného postihnutia

Z tohto dôvodu uznávame úsilie Komisie o zjednodušenie fondov. Dúfame, že týmto zjednodušením sa zabezpečí, aby malo viac ľudí so zdravotným postihnutím prístup k financovaniu a získalo skutočný, pozitívny rozdiel vo svojom každodennom živote. Aby sa to stalo skutočnosťou, je nevyhnutné, aby sa nariadeniami zaručovalo, že od začiatku procesu sú zmysluplne zapojené organizácie občianskej spoločnosti. Ustanovenie

o partnerstve sa musí počas rokovaní zachovať a obhajovať. To je najbezpečnejší a zároveň jediný spôsob, ako zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky dostali k najviac znevýhodneným osobám.

Tiež ma teší, že Komisia zachovala predbežnú podmienenosť a odkazy na pilier sociálnych práv, Európsku sociálnu chartu a samozrejme aj Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCPRD).

Tento rok sme konečne dosiahli všeobecnú ratifikáciu Výboru pre práva osôb so zdravotným postihnutím zo strany EÚ a jej členských štátov. 10 rokov úsporných opatrení však viedlo k nedostatku investícií do začlenenia a znižovania chudoby. Odhaduje sa, že v zariadeniach žije viac ako 1 milión Európanov. Musíme to zmeniť.

Takisto je veľmi znepokojujúce, že odkazy na prístupnosť, ktoré boli v posledných nariadeniach, chýbajú. Hrozí, že roky úsilia a pokroku Komisie a hnutia za práva osôb so zdravotným postihnutím prídu nazmar. Prístupnosť je pre naše zapojenie do spoločnosti nevyhnutná. Dúfam, že európski tvorcovia politik si vypočujú našu výzvu a horizontálnu zásadu rozšíria o prístupnosť pri súčasnej podpore rovnosti a nediskriminácie, a to v celom nariadení.

Chcem Európu, ktorá ma zahŕňa. Na to potrebujeme silnú politiku súdržnosti.

<http://www.edf-feph.org/>

Zameranie na dlhodobý rast a konkurencieschopnosť

Markus J. Beyrer,
generálny riaditeľ Business Europe

Podniky sa domnievajú, že rozpočet EÚ po roku 2020 by mal odrážať jeho budúce priority a zamerať úsilie na zvýšenie našej konkurencieschopnosti, a to najmä v oblastiach, kde EÚ môže priniesť konkrétne výhody a pomôcť pripraviť priemysel na megatrendy, ako sú digitalizácia alebo transformácia energetiky.

Chceli by sme vidieť rozpočet zameraný na reformy, ktorý podporuje zapojenie sociálnych partnerov do realizácie reforiem trhu práce, najmä prostredníctvom zlepšeného Európskeho sociálneho fondu. Okrem toho by EÚ mala podporiť úspech politiky súdržnosti tým, že sa z neho stane neoddeliteľná súčasť európskej investičnej stratégie s primeraným finančným rámcom na podporu súdržnej Európy.

Vítame skutočnosť, že v návrhu Komisie sa jasne odrážajú nové priority v oblastiach migrácie, bezpečnosti a obrany, kde činnosť na úrovni EÚ môže viesť k efektívnejším výdavkom a lepším výsledkom. Hoci uznávame jej väčší dôraz na investície orientované na budúcnosť v poslednom návrhu VFR, je potrebných viac ambícií na podporu dlhodobého rastu a konkurencieschopnosti v EÚ. Vyzývame

všetkých tvorcov politických rozhodnutí, aby pri nadchádzajúcich rokovaníach uprednostňovali zvýšený dôraz Komisie na konkurencieschopnosť EÚ, najmä na výskum a inovácie, a vychádzali z neho.

Je nevyhnutné, aby všetky strany pracovali na dosiahnutí rýchlej dohody o VFR po roku 2020 ešte pred voľbami do Európskeho parlamentu, ktoré sa budú konať v máji 2019. Nemôžeme si dovoliť meškanie silných investičných stimulov v čase, keď USA pokračujú v dôležitej daňovej reforme a Čína vykonáva iniciatívu Jedno pásmo, jedna cesta.

<https://www.busesseurope.eu/>

Politika súdržnosti po roku 2020: niečo pre každého, ale za akú cenu?

V nedávnych návrhoch Komisie týkajúcich sa VFR sa naznačilo zníženie financovania politiky súdržnosti po roku 2020 približne o 7%. Po začatí rokovaní by sa tieto škrtky mohli prehĺbiť. To nezabránilo urýchleniu ambícií politiky – silnejšie prepojenia na európsky semester a podmienenosť, väčšie zameranie na realizáciu štrukturálnych reforiem a zvýšenie odolnosti HMÚ. Zároveň bola uznaná požiadavka na väčšie zjednodušenie a väčšiu pružnosť pri vykonávaní. Starostlivo sa vytvorila vyváženosť, aby sa ponúklo niečo pre každého, ale za istú cenu:

Alison Hunter,
vyššia poradkyňa EPC pre regionálnu
politiky, regionálnu inováciu
a priemyselný rast

☑ záväzok k hospodárskej konvergencii pri podmieňovaní fondov dodržiavaním zásad právneho štátu.

Budú tieto kompromisy znižovať étos politiky? Silnejšie politické vedenie by mohlo v nasledujúcich mesiacoch výrazne zlepšiť tón diskusie na úrovni EÚ, členských štátov a na miestnej úrovni. To si bude vyžadovať aj to, aby všetci partneri v celej komunite politiky súdržnosti uznali, čo je uskutočniteľné v rámci širšieho obrazu o obmedzenejšom rozpočte VFR s viacerými prioritami, na ktoré má slúžiť.

Robin Huguenot-Noël,
politický analytik EPS pre hospodárske
riadenie a rozpočet EÚ

V rámci programu súdržnosti EÚ (zo sociálneho, hospodárskeho a územného hľadiska) je ešte stále čo dosahovať. Pridaná hodnota politiky sa lepšie preukáže pri uznaní kompromisov.

<http://www.epc.eu/>

- ☑ voľný a primeraný prístup k riadeniu pri navrhovaní silnejšej centralizácie (napr. sociálnej politiky),
- ☑ pokračujúce úsilie o zlepšenie hospodárskej a inovačnej výkonnosti, ale nie o podporu stratégie rastu EÚ,
- ☑ väčšia pružnosť výdavkov, ale prísnejší dohľad v rámci európskeho semestra,
- ☑ opätovné zameranie na zaostávajúce, vidiecke a cezhraničné regióny a pokračovanie v prístupe k uľahčeniu aglomeračných účinkov nezohľadňujúcim územné aspekty a

Členské štáty by sa mali usilovať o dosiahnutie rozpočtového víťazstva na domácej pôde. Zároveň by regióny mali spájať obnovený rozsah s cieľom pripraviť riešenia šité na mieru s väčšou zodpovednosťou za výkonnosť politiky. Existuje veľká šanca, že úloha politiky súdržnosti (pri podpore hodnoty projektu EÚ a zameraní na podporu väčšej regionálnej/miestnej odolnosti) bude v nadchádzajúcich mesiacoch na druhom mieste tohto politického programu. To by bol vlastný cieľ pre všetkých partnerov.

V boji proti zmene klímy treba jednoznačnejšiu odpoveď

Už takmer tri desaťročia je politika súdržnosti vyjadrením hospodárskej, sociálnej a územnej solidarity v rôznych regiónoch EÚ. Takisto sa ukázala byť katalyzátorom boja proti zmene klímy a prechodu na energetický systém s nízkymi emisiami uhlíka, a to prostredníctvom verejných investícií do sektorov, ako sú doprava, energetika a stavebníctvo, ktoré sú hlavnými zdrojmi emisií skleníkových plynov v Európe.

Komisia 29. mája predstavila svoj návrh týkajúci sa budúcej politiky súdržnosti po roku 2020, pričom odhalila obnovené ambície s menším počtom politických cieľov, vyšším vyčlenením prostriedkov na boj proti zmene klímy a posilnením prepojenia s cieľmi EÚ v oblasti energetiky a klímy do roku 2030.

Ďalší rozpočet EÚ a jeho následné nariadenia však prichádzajú v čase, keď je otázka klímy najnaliehavejšia. Uvedené zlepšenia týkajúce sa cieľov politiky v tomto bode nepostačujú na odvážne kroky potrebné na zabránenie katastrofkej zmene klímy.

Zatiaľ čo sú potrebné drastické opatrenia na riadenie premeny energetiky, je možné urobiť niekoľko jednoduchých krokov: je potrebné ešte väčšie vyčlenenie prostriedkov, podporované zdokonalenou metodikou na sledovanie klímy, ako to odporúča Európsky dvor audítorov.

Súčasne prvky politiky súdržnosti, ktoré podporujú zapojenie miestnych aktérov, ako sú zásada partnerstva a prístup miestneho rozvoja pod vedením komunít, sú stále nadmerne závislé od diskrečnej

Raphael Hanoteaux,
úradník pre politiku EÚ,
CEE Bankwatch Network

právomoci členských štátov. Objasnenie týchto prvkov, ako aj nová špecifická predbežná podmienenosť týkajúca sa účasti verejnosti sú kľúčové na zabezpečenie toho, aby politika súdržnosti náležite podporovala premenu energetiky zdola nahor.

Návrh Komisie na politiku súdržnosti je vítaným prvým krokom. Teraz je rad na členských štátoch a Európskom parlamente, ktoré musia prejaviť záväzok bojovať proti zmene klímy tým, že uvoľnia plný potenciál najúspešnejších politik EÚ v tejto oblasti.

<https://bankwatch.org/>

Yldau a Fabian na začiatku atlantickej trasy v Lisabone

Na cestách s európskou mládežou

Projekt Road Trip, ktorý tento rok na jar začalo Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku, je v prvom rade ľudským dobrodružstvom. Mladí ľudia z rôznych prostredí sa vydávajú na cestu po celej Európe, aby preskúmali rôzne projekty a iniciatívy financované a umožnené Európskou úniou.

Cieľom je ponúknuť mladým Európanom neobyčajnú príležitosť zakúsiť na vlastnej koži, čo znamená EÚ a čo robí v teréne.

Štyri tímy zložené z dvoch mladých ľudí vyrážajú na mesiac na cestu autom naprieč Európou po vopred vymedzených trasách. Po ceste sa k cestovateľom na chvíľu pripoja miestni obyvatelia a predstavia im miestny život a scenériu. Trasy križujú celý kontinent – lemujú pobrežie Stredozemného mora a Baltského mora, prechádzajú pozdĺž Atlantického oceánu či povodia Dunaja.

Na Instagrame a Facebooku sa pravidelne zverejňujú krátke aktualizácie vrátane krátkych videí a na konci týždňa aj dlhšie videá.

Zo štyroch trás už boli dokončené dve (stredomorská a atlantická); nižšie si môžete prečítať myšlienky účastníkov o tom, čo im tento cestovný zážitok priniesol.

„Keď mi predtým napadla Európska komisia, vôbec som nevedela, čo robí, a predpokladala som, že to, čo robí, je veľmi nudné. Tento mesiac som sa veľa naučila. Mala som príležitosť navštíviť projekty financované EÚ a musím povedať, že ma to skutočne pozitívne prekvapilo. Vôbec to nebolo nuda a všetky projekty, ktoré sme navštívili, sú veľmi dôležité pre našu lepšiu budúcnosť. Napríklad naša voda: v Holandsku je naša pitná voda veľmi dobrá, preto ju používam a nemyslím v súvislosti s ňou na žiadne problémy. V Španielsku mi povedali, že o pár rokov sa pitná voda môže stať na svete veľkým problémom. Práve preto navrhli spôsob, ako recyklovať vodu zo sprchy na splachovanie, pretože je naozaj zbytočné používať na to čistú pitnú vodu.“

Podľa mňa je veľmi dôležité mať takéto iniciatívy. Okrem toho je podľa mňa dôležité, aby o nich ľudia vedeli. Vďaka projektu Road Trip majú mladí Európania prehľad, a to ma skutočne teší. Dúfam, že rovnako ako ja budú mať lepšiu predstavu o tom, čo sa práve deje.“

YLDAU (24, Holandsko, atlantická trasa)

„Žijem v Európe takmer päť rokov. V niektorých ohľadoch som sa cítil byť súčasťou Európy, ale počas projektu Road Trip som mal šancu viac sa zapájať do európskej kultúry, stretávať sa každý deň s rôznymi ľuďmi, pričom každý z nich je jedinečný svojím spôsobom. Európu považujem vďaka zásade Európskej únie vyhnúť sa hraniciam a byť zjednotení za jednu veľkú krajinu. Okrem všetkých skúseností, ktoré sme počas tohto mesiaca na ceste získali, a miest, ktoré sme navštívili, najviac oceňujem ľudí, s ktorými som strávil každý deň (Yldau, Ynke, Frank a Sidney). Stali sa mojimi priateľmi a priateľstvo je pre mňa neoceniteľné.“

FABIAN (25, Ekvádorčan žijúci vo Vilniuse, Litva, atlantická trasa)

„Keď sa sama seba opýtam, odkiaľ som, ako správna odpoveď sa zdá Európa. V roku 2016 som absolvovala výmenný program Erasmus a stretla som sa s ľuďmi z celého kontinentu. Odvtedy som si bola 100% istá, že moje hodnoty a môj pohľad na svet nie sú nemecké, ale európske.“

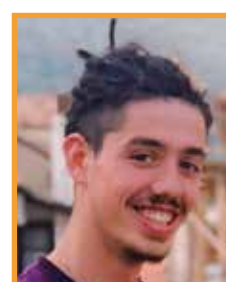

Počas cesty so svojimi štyrmi novými priateľmi som sa nielen dozvedela o Belgicku a jeho mierne odlišnej kultúre (v porovnaní s mojou krajinou), ale tiež som si uvedomila, že máme podobný názor na naše európske dobrodružstvá. Bez ohľadu na to, ako ďaleko sme cestovali, ľudia, s ktorými sme sa stretli, sa smiali na rovnakých vtipoch a obávali sa o to isté ako my. Vďaka nim sme zažili pocit a pochopili význam Európskej únie. Spája nás, európsky ľud, a vytvára podporné a mierové spoločenstvo.

Uvedomila som si tiež, že EÚ sa neodohráva len v Bruseli – sú to aj ľudia, ktorí rozpoznávajú problémy vo svojich regiónoch a aktívne prispievajú k zmene a práve oni skutočne oživujú EÚ. Aj keď som o EÚ počula nielen pozitívne veci, myslím si, že v súčasnosti je viac než kedykoľvek predtým dôležité prepojiť krajiny a zamerať sa na podobnosti namiesto rozdielov.“

LOUISA (26, Nemecko, stredomorská trasa)

„Už nejaký čas som naspäť vo svojej domovskej krajine a stále som úplne nespracoval náš výlet. Je to preto, že vo mne zanechal veľký dojem – všetky krajiny, ľudia a kultúry úplne zmenili moje predstavy o tom, čo je Európa! A za projekt som nesmierne vďačný! Zmenil sa nielen môj dojem z krajín EÚ, ale aj moja predstava o samotnej EÚ.“

Videl som, ako niektoré projekty poskytujú podporu a pomáhajú rasti, z čoho som získal dobrý pocit. Možno je to trochu stereotypné, ale keď som premýšľal o EÚ, predstavoval som si mužov v oblekoch šitých na mieru, sedenie okolo veľkého okrúhleho stola a rozhodovanie o svete. Je to tak, ale ide aj o veľmi úzku spoluprácu s malými miestnymi projektmi, ktoré sa snažia vytvoriť dobrú budúcnosť pre ľudí aj pre prírodu. Po ceste som v zásade získal oveľa širšiu predstavu o tom, čo ide, a som nesmierne hrdý na to, že som toho súčasťou a môžem sa nazývať Európanom.“

LOUIS (21, Belgicko, stredomorská trasa)

Jedinečná „zelená loď“ poháňaná solárnou energiou prepravila cestujúcich na tajný ostrov medzi Gréckom a Albánskom

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<https://roadtripproject.eu/>

<https://www.facebook.com/EUinmyregion/>

<https://www.instagram.com/euinmyregion/>

<https://www.youtube.com/user/RegioNetwork>

NOVINKY [V KRÁTKOSTI]

BOLO SPUSTENÉ INFORMAČNÉ STREDISKO EUROACCESS PRE MAKROREGIÓNY A NÁSTROJ NA VYHĽADÁVANIE FINANCOVANIA

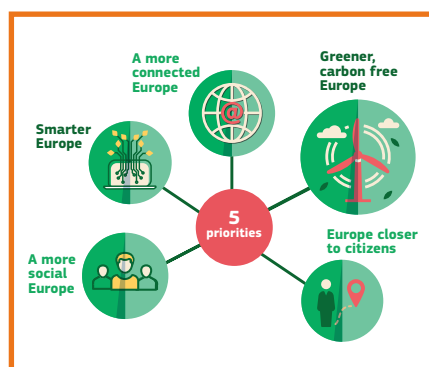
Od roku 2016 je EuroAccess ústredným online informačným strediskom o možnostiach financovania EÚ v podunajskej oblasti. Osvedčilo sa tak, že táto webová lokalita sa rozšírila na všetky štyri makroregionálne stratégie: stratégiu EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora, stratégiu EÚ pre alpský región, stratégiu EÚ pre región Baltského mora a stratégiu EÚ pre podunajskú oblasť.

EuroAccess slúži ako vstupná brána k financovaniu EÚ, poskytuje kľúčové údaje o viac ako 200 programoch financovania EÚ vrátane (ale nielen) všetkých programov Interreg, ktoré fungujú v rámci geografickej pôsobnosti makroregionálnych stratégií EÚ. Potenciálni žiadatelia môžu hľadať otvorené výzvy na predkladanie návrhov projektov a filtrovať výsledky založené okrem iného na type organizácie, krajine pôvodu a tematickom zameraní myšlienky projektu. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.euro-access.eu

CESTA K DOKONALOSTI POMÁHA REGIÓNYM STAŤ SA INOVATÍVNEJŠIMI

Komisia obnovuje iniciatívu „Cesta k dokonalosti“, aby naďalej poskytovala prispôbenú podporu a odborné znalosti regiónom, ktoré zaoštvávajú z hľadiska inovácie. Iniciatíva koordinovaná Spoločným výskumným centrom, ktorá bude opätovne spustená počas tohto leta, pomôže regiónom rozvíjať, aktualizovať a zdokonaľiť svoje stratégie inteligentnej špecializácie ešte pred začiatkom rozpočtového obdobia rokov 2021 – 2027. Takisto im pomôže určiť primerané zdroje EÚ na financovanie inovačných projektov a spojiť sa s inými regiónmi s podobnými aktivitami, aby vytvorili inovačné zoskupenia. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!wJ78cQ>

KAMPAŇOU #EUINMYREGION SA PRESADZUJE LETO PLNÉ OBJAVOV

Každoročná kampaň v celej EÚ má občanom ukázať projekty financované EÚ v ich regiónoch. Dosiahne sa to zapojením občanov, aby na vlastné oči preskúmali tisíce projektov EÚ, a povzbudzovaním ľudí, aby prostredníctvom sociálnych médií a súťaží uverejňovali fotografie a skúsenosti. Fotografické a blogové súťaže sa preukazujú ako veľmi populárne a webová lokalita kampane obsahuje aj videá a odporúčania profesionálov, ktorí navštívili projekt v Charleroi v Belgicku, ako aj interaktívnu mapu, ktorá uľahčuje nájsť zúčastnené projekty na celom kontinente. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!BD89TH>

Most Samuela Becketta, Dublin

Uchytenie Írska na poli inovácií

Politika súdržnosti bola dlho známa preto, že vďaka nej sa vystavali írske diaľnice, teraz však čoraz viac poháňa motor hospodárskeho rastu s podporou inovácií a MSP. Nová konkurencieschopnosť je obzvlášť dôležitá, pretože krajina sa bráni potenciálnemu vplyvu brexitu.

Írsko leží v severnom Atlantickom oceáne na západ od Spojeného kráľovstva, má rozlohu približne 70 000 km² a má 4,76 milióna obyvateľov, z ktorých tretina je mladšia ako 25 rokov. Do Európskeho hospodárskeho spoločenstva vstúpilo v roku 1973 a od roku 1999 je súčasťou eurozóny.

Po období rýchleho hospodárskeho rastu od polovice 90. rokov 20. storočia približne do roku 2008, v ktorom Írsko získalo prezývku „keltský tiger“, ho ťažko zasiahla globálna finančná kríza, ktorá sa začala v roku 2008 a ktorá si v konečnom dôsledku vyžadovala záchranu pomocou vonkajších zdrojov EÚ a Medzinárodného menového fondu, po ktorej nasledovali roky fiškálnej úspornosti.

Presuňme sa do roku 2018. Silná hospodárska výkonnosť Írska už len málo pripomína krízu z minulosti a patrí medzi najlepšie v Európe. Jeho HDP sa minulý rok zvýšil o 7,8%, čím sa Írsko stalo najrýchlejšie rastúcim hospodárstvom EÚ v roku 2017. Miera nezamestnanosti, ktorá v apríli 2018 dosiahla mieru 5,9%, je výrazne pod priemerom EÚ.

V prostredí s nízkymi daňami, ktoré priťahuje veľký počet nadnárodných spoločností, dominuje hospodárstvu Írska priemyselné odvetvie s celkovým objemom 38,9% v roku 2016. Veľký a maloobchodný predaj, doprava, ubytovanie a stravovacie služby sú tiež dôležitými prispievateľmi. Napríklad, podľa údajov Irish Food Board v roku 2017 po prvý raz v Írsku prekročil vývoz potravinárskych výrobkov objem 1 miliardu EUR mesačne, pričom najcenejší trh je v Spojenom kráľovstve.

Obchod v rámci EÚ predstavuje celkovo 51% vývozu Írska, pričom Spojené kráľovstvo a Belgicko sú poprední partneri na úrovni 13%. Pokiaľ ide o dovoz, 68% pochádza z EÚ, pričom Spojené kráľovstvo sa umiestnilo na prvom mieste na úrovni 29%.

Vzhľadom na objem obchodu medzi oboma krajinami a ich geografickú blízkosť patrí Írsko medzi tie krajiny EÚ, ktoré sú najviac postihnuté rozhodnutím Spojeného kráľovstva opustiť Európsku úniu, a preto nad ním visí tiež tieň neistoty týkajúci sa dôsledkov brexitu.

Investovanie do inovácií a konkurencieschopnosti

Kohézne financovanie naďalej zohráva dôležitú úlohu pri rozvoji hospodárstva Írska. Na obdobie rokov 2014 – 2020 bude krajina dostávať až 3,4 miliardy EUR na podporu európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) a odhaduje sa, že na projekty už boli do konca minulého roka vyčlenené prostriedky v odhadovanej výške 2,6 miliardy EUR alebo 79% celkovej sumy.

„Kobézne financovanie nadalej zobráva dôležitú úlohu pri rozvoji hospodárstva Írska. Na obdobie rokov 2014 – 2020 krajina dostane až 3,4 miliardy EUR na podporu európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) a odhaduje sa, že na projekty boli do konca minulého roka vyčlenené prostriedky v odhadovanej výške 2,6 miliardy EUR alebo 79 % celkovej sumy.“

Tieto EŠIF, najmä Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), pomáhajú Írsku riešiť kľúčové výzvy inkluzívneho rastu a zblížovania. Zahŕňa to uprednostňovanie verejných a súkromných investícií do inovácií – najmä v malých a stredných podnikoch (MSP), ktoré zaošávajú za nadnárodnými spoločnosťami so sídlom v Írsku – a podporu rozvoja nových produktov a služieb podporou spolupráce medzi írskymi spoločnosťami a výskumnými ústavmi. Je to obzvlášť dôležité v súvislosti s nejednoznačnosťou a rizikami brexitu, pretože posilnenie konkurencieschopnosti podnikov by mohlo viesť k novým alternatívnym trhom pre írske výrobky.

V tejto súvislosti je 35 % spolufinancovania EFRR pre Írsko, čo je najväčšie pridelenie prostriedkov určených na výskum, technologický rozvoj a inovácie (RTDI).

Toto zameranie sa už vyplatilo na viacerých frontoch. Výsledky zahŕňajú vytvorenie 3 400 nových pracovných miest v podnikoch podporovaných z EFRR a finančnú spoluinvestičnú podporu pre 35 000 podnikov. Po aktívnej účasti 900 podnikov so spolufinancovaním strategických výskumných centier bolo založených sedemdesiat začínajúcich a rozvíjajúcich sa pod-

nikov. Medzitým približne 860 nových výskumníkov pracuje na inováciách, ktoré viedli k vytvoreniu 250 nových obchodných licencií. Okrem toho bolo severné a západné Írsko, na ktoré sa vzťahuje program BMW EFRR, zvolené za európsky podnikateľský región za rok 2018.

V odporúčaní Komisie pre jednotlivé krajiny na rok 2018 sa pre Írsko navrhli opatrenia na podporu rastu produktivity írskych firiem, najmä MSP, a to „stimulovaním výskumu a inovácií prostredníctvom cielených politík, priamejších foriem financovania a strategickejšej spolupráce so zahraničnými nadnárodnými spoločnosťami, verejnými výskumnými centrami a univerzitami“. Týmto opatreniami by sa rozšírili odporúčania z predchádzajúceho roka. Investície EFRR na obdobie financovania 2021 – 2027 budú úzko spojené s odporúčaniami týkajúcimi sa európskeho semestra a odporúčaniami pre jednotlivé krajiny.

Podľa návrhu Komisie na obdobie rokov 2021 – 2027 sa rozvinutejším členským štátom, ako je Írsko, umožňuje investovať do inovácií 85 % – 100% prostriedkov pridelených z EFRR. To by členskému štátu, ktorý sa tak rozhodne, umožnilo urobiť veľký krok k budúcej konkurencieschopnosti. >

Zavádzanie superrýchleho širokopásmového pripojenia je tiež oblasťou spolufinancovania z EFRR. Národný plán širokopásmového pripojenia pomôže po svojom úplnom zavedení prekonať problémy spojené s pripojením pre MSP, ako aj pre súkromných občanov, a to rozšírením prístupu na internet s cieľovou rýchlosťou európskej gigabitovej spoločnosti asi na 90% územia krajiny, čo je obzvlášť dôležité pre izolovanejšie vidiecke regióny.

Írske podniky čakajú na prístup k takejto najmodernejšej sieti, pretože rýchly a spoľahlivý internet je veľmi dôležitý a kľúčový pre rast a medzinárodný predaj prostredníctvom elektronického obchodu.

Kohézne financovanie pomáha Írsku aj pri prechode na nízkouhlíkové hospodárstvo, pričom viac ako 120 miliónov EUR má formu podpory z EFRR. Projekty zamerané na energetickú účinnosť a zníženie skleníkových plynov tiež dobre pokročili.

Podpora sa okrem toho zameriava na posilnenie digitálnych zručností írskoho pracujúceho obyvateľstva, aby dosiahli väčšie uplatnenie na trhu, čo je nedostatok uvedený v správe o krajine z roku 2018 pre Írsko a v hodnotiacej tabuľke súvisiacej s európskym pilierom sociálnych práv.

Spolupráca prostredníctvom politiky súdržnosti

Pri pohľade do budúcnosti považuje Írsko politiku súdržnosti za dôležitý základný kameň rastu – pre seba, ako aj pre celú EÚ. Politika súdržnosti má potenciál zohrávať kľúčovú úlohu pri posilňovaní a podpore schopnosti Únie riešiť budúce výzvy. ■

KĽÚČOVÉ ÚSPECHY SÚČASNÉHO SPOLUFINANCOVANIA EFRR NA ROKY 2014 – 2020:

- podnikové odborné vzdelávanie pre 50 000 účastníkov
- finančná spoluinvestičná podpora pre 35 000 podnikov
- podnikové činnosti odbornej prípravy pre 30 000 študentov
- odborná príprava v oblasti riadenia, marketingu a vývozu pre 30 000 podnikov
- 3 400 nových pracovných miest v podnikoch podporovaných EFRR
- 900 podnikov zapojených do strategických výskumných centier vedúcich k vytvoreniu viac ako 70 nových začínajúcich podnikov a rozširujúcich sa spoločností
- 860 nových výskumníkov pracujúcich na inováciách
- 270 nových priemyselných partnerov spolupracujúcich s výskumnými centrami
- poskytnutie 250 licencií v dôsledku výskumu

Írsko

Počet obyvateľov

Podľa prognóz OSN sa počet obyvateľov Írska odhaduje približne na 4,8 milióna. Írsko sa nachádza na severe Atlantického oceánu a je tretím najväčším ostrovom v Európe s rozlohou 84 421 štvorcových kilometrov. Írsko pokrýva 5/6 ostrova, zvyšok pokrýva Severné Írsko (časť Spojeného kráľovstva). Hlavné a najväčšie mesto v Írsku je Dublin s mestskou populáciou 1,11 milióna.

Hospodárstvo

Podľa nových odhadov Európskej komisie vzrástlo hospodárstvo Írska v roku 2017 o 7,8%, čo je trikrát rýchlejšie ako širšia eurozóna. Jeho hospodárske vyhladky zostávajú svetlé, hoci riziká stúpili: reálny HDP medziročne vzrástol o 7,4% a očakáva sa, že v roku 2018 ďalej narastie o 4,4% a v roku 2019 o 3,1%. V najnovšom štvrťročnom výhľade skupina podnikov a zamestnávateľov (IBEC) predpovedá v roku 2018 rast o 4,2%, čo sa považuje za dostatočne silný rast na to, aby vydržal akékoľvek negatívne účinky neistoty súvisiacej s brexitom.

Trh práce

Miera nezamestnanosti Írska dosiahla v apríli 2018 hodnotu 5,9%, čo je výrazne pod priemerom EÚ. Vláda v januári 2018 oznámila reformy na prepojenie financovania inštitúcií vysokoškolského vzdelávania s poskytovaním kľúčových národných priorít vrátane lepšieho zosúladenia s potrebami zručností v hospodárstve, vyššej úrovne výkonnosti a inovácií, rozšírenia výskumu; najmä s podnikovými partnermi, lepším prístupom pre znevýhodnených študentov a zlepšovaním celoživotných a flexibilných možností vzdelávania. Tieto opatrenia budú v krajine ďalej podporovať politiky a ciele EFRR a ESF na roky 2014 – 2020.

Kľúčové odvetvia

V odvetví vývozu vedú stroje a zariadenia, počítače, chemikálie, zdravotnícke pomôcky, farmaceutické výrobky, potraviny a živočíšne produkty a dominujú mu zahraničné nadnárodné spoločnosti, ktoré sú dôležitou súčasťou hospodárstva. Írsky agropotravinársky sektor je veľmi závislý od trhu v Spojenom kráľovstve, pričom viac ako 43% írskych agropotravinárskych výrobkov v roku 2015 smerovalo do Spojeného kráľovstva. Vývoz agropotravinárskych výrobkov Írska prekročil v roku 2017 po prvýkrát 1 miliardu EUR mesačne. Ak sa zahrnú aj nejedlé produkty, napríklad lesníctvo, celkový vývoz agropotravinárskych výrobkov dosiahol v roku 2017 úroveň 13,5 mld. EUR. Sektor mliečnych výrobkov dosiahol najsilnejší výkon s 19% nárastom, čím sa vývoz mliečnych výrobkov dostal na úroveň viac ako 4 mld. EUR. Sektoru hovädzieho mäsa sa tiež darilo dobre a vývozný predaj stúpol o 5% na takmer 2,5 mld. EUR.

Inteligentné špecializácie, výskum a inovácie

Írsko je silným inovátorom s prioritami inteligentnej špecializácie v oblasti výroby a priemyslu; informačných a komunikačných technológií; výroby a distribúcie energie; ľudského zdravia a sociálnej práce; a kľúčových podporných technológií.

Ďalšie verejné výdavky v oblasti výskumu, vývoja a inovácií sú stále potrebné na to, aby domáce írské firmy boli dynamickejšie a inovatívnejšie a aby boli na globálnom trhu konkurencieschopnejšie. Okrem toho musia určiť alternatívne nové trhy na kompenzáciu dôsledkov brexitu. V rámci operačných programov EFRR sa do výskumu, vývoja a inovácií v súčasnosti investuje spolu 35%, čo je najväčší podiel pridelených prostriedkov z celkového objemu spolufinancovania v Írsku v období rokov 2014 – 2020. ➤

ZDROJ NÁPADOV PRE BUDÚCE ZAČÍNajúCE PODNIKY

PorterShed je iniciatíva na podporu začínajúcich podnikov v oblasti technológií s globálnymi ambíciami. Projekt má sídlo v centre mesta Galway a je prvou fázou pri vytváraní inovačného centra na podporu začínajúcich podnikov a MSP na západe Írska s vysokým potenciálom. PorterShed, založená na komunite, spolupráci a konektivite, poskytuje podnikateľom priestory na prácu a ďalšiu pomoc, ako je prístup k investorom a finančné poradenstvo.

Spoločnosti, ktoré zariadenia využívajú, sa venujú rôznym oblastiam IT vrátane softvéru, vývoja filmov, služieb pre zákazníkov, jazykového vzdelávania, bezkontaktných platieb, módy a odbornej prípravy. PorterShed, ktorá je uznávaným priestorom pre scénu začínajúcich podnikov v oblasti technológií v Galway, zahŕňa viac ako 30 inovačných podnikov a viac ako 90 členov, ako aj miesta pre príležitostných členov a otvorený priestor na podujatia a workshopy.

<https://portershed.com/>

PREHĽADNÝ PRÍSTUP K ANALÝZE ÚDAJOV

Centrum **Insight** na analýzu údajov je spoločnou iniciatívou medzi výskumníkmi na univerzite Dublin City University, NUI Galway, univerzity University College v Corku, univerzity University College Dublin a inými partnerskými inštitúciami. Insight spája vyše 400 výskumníkov, financovanie vo výške vyše 100 miliónov EUR a vyše 80 partnerov z priemyslu s cieľom postaviť Írsko do centra výskumu globálnej analýzy údajov.

Tým, že sa umožňuje lepšie rozhodovanie, má analýza údajov potenciál zlepšiť náš prístup k všetkému od poradovníkov v nemocniciach až po využívanie energie a reklamu. Na rozhraní akademickej obce a priemyslu v súčasnosti vykonáva výskumné projekty, pri ktorých sa očakáva, že budú prospešné pre oblasti, ako je regulácia chronických ochorení a rehabilitácia, nové osobné snímanie, spájanie zdravia a vied o živej prírode a analytická spoločnosť. To všetko sú moderné oblasti, ktoré ponúkajú budúce vysokokvalifikované pracovné miesta a rastový potenciál pre írské regióny. Na základe spolupráce v rámci Insight vzniklo aj niekoľko rozvíjajúcich sa a začínajúcich podnikov.

<https://www.insight-centre.org/>

MIESTNA PODPORA NA ZVÝŠENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI MSP

Miestne kancelárie pre podnikanie (Local Enterprise Offices – LEO) pod záštitou Enterprise Ireland sú dôležitými kontaktnými miestami pre miestne firmy a podniky v celom Írsku. Zamestnanci poskytujú poradenstvo, informácie a podporu pri zakladaní alebo rozvíjaní podniku. 31 špecializovaných tímov ponúka v rámci siete miestnych orgánov v Írsku širokú škálu skúseností, zručností a služieb. Napríklad v roku 2017 LEO v Galway aktívne zorganizoval 321 programov odbornej prípravy; šesťmesačné školiace programy; pomoc inovatívnym a kreatívnym dizajnérom; počítačnú odbornú prípravu týkajúcu sa začínajúcich podnikov atď.

Príkladom dvoch malých firiem, ktoré získali odbornú prípravu/pomoc v oblasti riadenia od LEO, sú: **Kinvara**: podnik ponúkajúci prírodné prípravky starostlivosti o pleť, ktorý je teraz pripravený vyvážať. Jeho zakladateľka Dr. Joanne Reilly, pôvodne vedkyňa, začala podnikáť v roku 2011 a v roku 2017 vytvorila novú značku a webovú lokalitu, keď firma konečne získala prístup k superrýchlemu širokopásmovému pripojeniu a v priebehu niekoľkých týždňov zaznamenala nárast internetového predaja takmer o 100%!

Skylark Attic Stairs: v roku 2015 smerovalo 95% jeho produkcie do Veľkej Británie; v roku 2016 poklesol jeho predaj o 80%. To presvedčilo majiteľa, aby sa zúčastnil kurzu Lean Strategy Course organizovaného LEO, ktorý mu pomohol, pretože v roku 2017 spoločnosť získala patent USA a objednávku produktov a plánuje sa rozšíriť. 75% zdrojov na jeho produkt má miestny pôvod, čím sa vytvárajú pracovné miesta na miestnej úrovni. Obchoduje prostredníctvom služby Google AdWords a plánuje zvýšiť obrat na 5 000 jednotiek ročne.

<https://www.localenterprise.ie/About-Us/Case-Studies/>

Okrem LEO zohráva pri podpore vytvárania začínajúcich podnikov založených na technológii a prenose inovácií vyvinutých v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania a organizáciách vykonávajúcich výskum v priemysle v celej krajine kľúčovú úlohu aj komercializačný fond Enterprise Ireland a jeho projekty, takisto spolufinancované z EFRR.

PRESNE PODĽA POKYNOV LEKÁRA

Spoločnosť **Aerogen** je poprednou spoločnosťou dodávajúcou zdravotnícke zariadenia na globálnej úrovni, ktorá sa špecializuje na dizajn, výrobu a komercializáciu vysoko výkonných aerosólových systémov na dodávku liekov, vďaka ktorému sa mení lekárska veda v nemocniciach na celom svete. Patentovaná technológia s vibračnou membránou slúži na premenu kvapalných liekov na jemnú časticovú hmlu, ktorá jemne a účinne dodáva lieky do pľúc vážne chorých pacientov všetkých vekových kategórií.

Táto prelomová technológia s použitím paládia doteraz získala vyše 100 patentov, predáva sa vo viac ako 75 krajinách a používa sa na liečbu viac ako 6 miliónov pacientov. V porovnaní so štandardným rozprašovačom s malým objemom dochádza k 32% zníženiu účinných dávok; skráteniu strednej dĺžky účinnej dávky o 37 minút a 75% obmedzeniu užívania liekov. Vďaka počítačovému spolufinancovaniu z EFRR je spoločnosť Aerogen významným medzinárodným hráčom vo svojej oblasti.

<https://www.aerogen.com/>

NOVÉ ZÁKLADY V OBLASTI INOVATÍVNEHO DIGITÁLNEHO OBSAHU

ADAPT je globálne centrum excelentnosti pre digitálny obsah v Írsku. Nedávno získalo dodatočné finančné prostriedky vo výške 50 miliónov EUR a je popredným multiinštitucionálnym výskumným centrom na svete. Spája odborné znalosti výskumných pracovníkov a priemyselných partnerov s cieľom priniesť prelomovú inováciu v digitálnom obsahu, ktorá je revolúciou v spôsobe interakcie ľudí s obsahom, so systémami a navzájom.

Centrum spája svetové odborné znalosti výskumných pracovníkov na štyroch univerzitách v Dubline – Trinity College, City University, University College a Institute of Technology – s odbornými znalosťami svojich partnerov z oblasti priemyslu, aby prinášali prelomové inovácie na poli digitálneho obsahu. Vďaka spolufinancovaniu z EFRR vo výške 6 miliónov EUR vyvíja transformačné nástroje, ktoré umožňujú používateľovi skúmať video, textové, hlasové a obrazové údaje prirodzene v rôznych jazykoch a zariadeniach s cieľom pomôcť spoločnostiam využívať príležitosti týkajúce sa digitálneho obsahu, aby si mohli nanovo predstaviť, ako spájať ľudí, procesy a údaje na vytvorenie novej hospodárskej hodnoty.

<https://www.adaptcentre.ie/>

ODBORNOSŤ V PREPOJENOM SVETE

CONNECT – výskumné centrum vedeckého centra Írska (Science Foundation Ireland – SFI) pre budúce siete a komunikácie spolupracuje s viac ako 35 spoločnosťami vrátane veľkých nadnárodných spoločností, MSP a začínajúcich podnikov. Spája svetové odborné znalosti z 10 írskych akademických inštitúcií s cieľom vytvoriť jednotné kontaktné miesto pre výskum, vývoj a inovácie v oblasti telekomunikácií (internet vecí).

Cieľom tohto programu spolufinancovaného z EFRR je vyvinúť súbor svetových výskumných centier vo veľkom meradle zosúladených so 14 prioritnými výskumnými oblasťami identifikovanými v postupe na určovanie priorít v oblasti výskumu, ktoré poskytnú Írsku veľký hospodársky vplyv. CONNECT spája vedcov a inžinierov v partnerstvách medzi akademickou obcou a priemyslom s cieľom riešiť kľúčové otázky výskumu; podporovať rozvoj nových a existujúcich írskych technologických spoločností; prilákať priemysel, ktorý by mohol významne prospieť Írsku a jeho hospodárstvu; prilákať medzinárodné výskumné talenty a kapitál; prilákať, ukotviť a rozvíjať prepojené spoločnosti v Írsku; a zvýšiť počet výskumníkov zamestnaných v priemysle, ktorí absolvovali odbornú prípravu v SFI. ■

<https://connectcentre.ie/>

Stavať na minulosti s cieľom pripraviť sa na výzvy v budúcnosti

Paschal Donohoe, írsky minister financií, verejných výdavkov a reformy, *Panorame* porozprával, ako Írsko ťaží zo svojho členstva v EÚ a je pripravené prijať ďalšie záväzky, ktoré občanom EÚ ukážu, ako Únia prináša pridanú hodnotu a pracuje pre nich.

V roku 2018 Írsko oslavuje 45 rokov členstva v EÚ. Ako sa krajina za toto obdobie vyvíjala a akú úlohu zohrávali v rámci tohto rozvoja EFRR a ESF?

Írsko je mimoriadne hrdý a veľmi odhodlaný člen Európskej únie. Keď sme 1. januára 1973 vstúpili do EÚ, náš HDP bol len 67 % priemeru EÚ. Teraz dosahuje takmer 180% a my sme sa zmenili z čistého príjemcu na čistého prispievateľa do rozpočtu EÚ.

V čase vstupu do EÚ sa obchodná a priemyselná politika Írska po celé desaťročia

opierala o protekcionizmus a sebestačnosť. Tieto vnútorne zamerané politiky vyústili do slabého hospodárskeho rastu, vysokej nezamestnanosti a hromadného vysťahovalectva.

Írsko sa teraz pozerá vpred. Spojené kráľovstvo je stále jedným z našich najdôležitejších obchodných partnerov, predstavuje viac ako 13 % vyvážených tovarov, pričom 52 % vývozu smeruje do iných členských štátov EÚ a takmer 27 % nášho vývozu smeruje do USA. Írsko je štvrtým najväčším vývozcom finančných služieb v EÚ, 15 z 20 hlavných globál-

ných bánk má sídlo v Írsku a prenajímateľa v oblasti leteckej dopravy so sídlom v Írsku tu riadia 26 % svetového leteckého parku.

Hoci sme v poslednom desaťročí určite zažili výzvy v dôsledku bankovej krízy a súvisiacej recesie, v súčasnosti má írské hospodárstvo silnú pozíciu. Máme najvyšší rast HDP v Európe na úrovni 7,8% za rok 2017 a naša miera nezamestnanosti je teraz 5,9% (apríl 2018).

Samozrejme, to všetko nie je len dôsledkom členstva v EÚ. Členstvo vrátane

dôležitého príspevku politiky súdržnosti v priebehu uplynulých rokov prinieslo Írsku veľa príležitostí a významne prispelo k nášmu hospodárskemu a sociálnemu pokroku.

Táto ekonomická premena sa pretavila do lepšieho života pre našich občanov. Občania majú vyššiu životnú úroveň, naši pracovníci sú chránení prísnymi zákonmi v oblasti zamestnanosti, naše rodiny sú chránené právnymi predpismi o bezpečnosti potravín a zlepšujeme a chránime životné prostredie pre budúce generácie.

Z najnovších údajov Eurobarometra (máj 2018) vyplýva, že 81 % írskych občanov sa domnieva, že členstvo Írska v EÚ je dobrá vec, v porovnaní s priemerom 60 % v EÚ. 74 % Írov je spokojných s tým, ako v EÚ funguje demokracia, zatiaľ čo 62 % verí, že veci sa v EÚ vyvíjajú správnym smerom (priemer EÚ 32 %).

Štrukturálne fondy zohrali v Írsku dôležitú úlohu, ako to je teraz aj v našich novších členských štátoch. Financovanie EÚ je napríklad rozhodujúce pre modernizáciu zásadnej fyzickej infraštruktúry a podporuje aj investície do vzdelávania a odbornej prípravy a výskumu, vývoja a inovácií, ktoré sme vždy dávali do popredia.

EÚ zohrala veľmi dôležitú politickú úlohu v mierovom procese v Severnom Írsku. Z postupných programov PEACE sa od roku 1995 spoločne prispelo hospodárstvám Severného Írska a hraničným grófstvám Írska (Cavan, Donegal Leitrim, Louth, Monaghan a Sligo) sumou 2,26 miliardy EUR. Týmto programom sa podporujú projekty, ktoré pomáhajú zosúladiť komunity a budovať spoločnú budúcnosť. Z postupných programov INTERREG sa od roku 1991 spoločne prispelo hospodárstvám Severného Írska, pohraničného regiónu Írska a od roku 2007 aj západného Škótska sumou 1,13 miliardy EUR. Oba tieto programy

sú dôležitými hnacími silami regionálneho rozvoja v cezhraničnom kontexte. Podpora štrukturálnych fondov pre tieto dva programy nie je len dôležitým zdrojom financovania, ale aj kľúčovým prvkom nepretržitého záväzku EÚ vytvárať mier a zmierenie.

Akým spôsobom sa zmenilo využívanie finančných prostriedkov EÚ zo strany Írska v dôsledku zmien v hospodárstve a spoločnosti?

Írsko malo v minulosti výrazný prospech zo štrukturálnych fondov, ale prostriedky z nich sa s rastom nášho hospodárstva neustále znižovali: napríklad z 5,4 miliardy EUR v programovacom období rokov 1994 – 1999 na 1,2 miliardy EUR v období rokov 2014 – 2020. Predtým boli tieto investície silne prevážené na stranu fyzickej infraštruktúry a pomohli financovať veľké projekty, ako sú päť hlavných medzimestských diaľnic, dublinský prístavný tunel, dokončenie okružnej cesty M50, a podporiť niekoľko veľkých projektov verejnej dopravy vrátane predmestských systémov železničnej a električkovej dopravy v Dubline. Okrem týchto výdavkov na fyzický kapitál boli však podstatné investície zamerané aj na rozvoj ľudského kapitálu prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy, zvyšovania kvalifikácie pracovníkov a podpory výskumných kapacít.

S ohľadom na meniacu sa povahu írskeho aj globálneho hospodárstva sa výdavky Írska zo spolufinancovania z EFRR na roky 2014 – 2020 sústreďujú na projekty najmä v oblasti výskumu a inovácií, IKT, digitálneho hospodárstva, podpory konkurencieschopnosti MSP a prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, zatiaľ čo z ESF sa naďalej investuje do ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy. Tieto investície pomôžu vytvoriť udržateľné pracovné miesta, stimulovať celosvetový vývoj a podporiť hospodársky rast.

Ďalšie možnosti financovania sa budú naďalej rozvíjať v rámci programu Horizont 2020 a jeho následného programu, programov Erasmus, Spájame Európu, COSME na úrovni EÚ a niekoľkých ďalších menších programov.

Prevláda názor, že Írsko v minulosti značne ťažilo z financovania EÚ a v posledných rokoch zo spolufinancovania EFRR v oblasti výskumu a inovácií a konkurencieschopnosti MSP. Sú výsledky takýchto investícií v súlade s vašimi očakávaniami? Musí to pretrvať? Aké sú hlavné príležitosti pre Írsko?

V priebehu rokov Írsko výrazne ťažilo z podpory EÚ a finančné prostriedky využívalo účinne a efektívne.

Pokiaľ ide o oblasti výdavkov, zameranie sa odklonilo od podpory fyzických investícií do infraštruktúry na podporu výskumu, inovácií a rozvoj MSP, čo odzrkadľuje väčšiu globálnu konkurencieschopnosť a rýchlu mieru zmien. Súčasný výskumný cieľ Írska je zvýšiť do roku 2020 hrubé (verejné a súkromné) investície do výskumu a inovácií na 2,5 % HDP. Bez ohľadu na nárast verejných a súkromných výdavkov v posledných rokoch vrátane podpory zo spolufinancovania EÚ sme tento cieľ ešte nedosiahli. Je to čiastočne spôsobené silou našej hospodárskej výkonnosti a následným medziročným nárastom miery rastu HDP za posledné roky. MMF i EÚ zdôraznili úroveň verejných investícií do výskumu a inovácií ako súčasť svojich odporúčaní pre jednotlivé krajiny, to znamená, že pokračujúca a zvýšená podpora zostáva po roku 2020 kľúčovou prioritou.

Vedecký a technický vývoj sa zrýchľuje a súťažíme v stále sa meniacom a intenzívne konkurenčnom globálnom prostredí. Držať krok s nestálou povahou

» Zameranie sa presunulo na podporu výskumu, inovácií a rozvoj MSP, čo odzrkadľuje väčšiu globálnu konkurencieschopnosť a rýchlu mieru zmien. «

zmien si vyžiada väčšie financovanie a podporu v oblasti výskumu a inovácií s cieľom zabezpečiť, aby írské podniky boli na špici. Naše inštitúcie vysokoškolského vzdelávania musia absolventom poskytovať súbory zručností, ktoré sú potrebné na to, aby boli globálnymi hráčmi, dokázali predvídať a udávali tón v oblasti technológií ďalšej generácie a vedeckých objavov.

Írsko má k dispozícii skutočné príležitosti. Pokiaľ ide o naše výkony v oblasti liekov, IKT alebo finančných služieb, staviame na pevnom základe. Zameriavame sa na budovanie kapacít pre ďalšiu generáciu prevratných zmien, využívanie umelej inteligencie, pomoc firmám pri identifikácii nových trhových príležitostí a zameraní na ne a udržanie našich výskumných a technologických centier na poprednom mieste zmeny. V tejto oblasti bude podpora z EFRR naďalej dôležitou súčasťou financovania. Členské štáty EÚ teraz medzi sebou nesúťažajú, ale skôr všetky fungujú na silne konkurenčnom a mobilnom globálnom trhu.

Aké sú vaše nádeje na ďalšie obdobie financovania z EŠIF na roky 2021 – 2027 a čo považujete za hlavné výzvy pre Írsko?

Niet pochýb, že ďalšie kolo politiky súdržnosti sa tvorí počas obdobia významných výziev pre Írsko a Európu ako celok, a to vrátane záležitostí ako brexit, migrácia, bezpečnosť a terorizmus.

Írsko sa domnieva, že úroveň výdavkov na úrovni EÚ bude musieť byť primeraná a vhodná vzhľadom na celkovú úroveň dostupných finančných prostriedkov a že

sa v tejto súvislosti musia regulovať priority a ciele VFR po roku 2020. Ako som už povedal, Írsko uznáva a veľmi si cení naše členstvo v EÚ. Ako čistý prispievateľ je Írsko otvorené myšlienke platiť do rozpočtu EÚ viac. Domnievam sa však, že hoci musíme byť pripravení prispôbiť sa vyvíjajúcim sa prioritám a výzvam EÚ, nesmieme zabúdať na hodnotu a prínos tradičných politík vrátane poľnohospodárstva a súdržnosti.

Pokiaľ ide o výzvy, ktorým Írsko čelí, významnou otázkou je brexit, ako uznávajú naši kolegovia v Európe. Sme veľmi vďační za ich podporu pri rokovaní, za hmatateľné preukázanie pretrvávajúcej sily a jednoty EÚ27. Okrem veľmi dôležitých otázok obchodu a fyzických výziev máme s naším najbližším susedom aj jedinečné a citlivé historické väzby. To sa odráža v zložitosti rokovaní o hranici medzi Írskom a Severným Írskom.

Preto je veľmi dôležité po brexite pokračovať v investičných programoch, ako je EFRR, ale aj PEACE a INTERREG. Domnievam sa, že žiadny členský štát by nemal byť neprimerane znevýhodnený vplyvom rozhodnutia vystúpiť z EÚ, ktoré prijalo Spojené kráľovstvo. Je dôležité, aby EÚ využila všetky dostupné nástroje vrátane politiky súdržnosti a preukázala tak praktickú solidaritu a podporu pre všetky regióny, ktoré sú obzvlášť postihnuté vonkajšími problémami vrátane brexitu.

Ako malá, otvorená ekonomika je Írsko do istej miery ohrozené vonkajšími hospodárskymi šokmi. Hrozby a príležitosti sú však možno dve strany tej istej mince. Predvídaním a reagovaním na novú generáciu inovácií, uspokojovaním sofis-

tikovaných a rôznorodých potrieb spotrebiteľov, pokračujúcim prenikaním na nové, rozvíjajúce sa trhy a pretrvávajúcou konkurencieschopnosťou môžeme lepšie zvládnuť pokles v jednej z našich oblastí obchodu.

Pokiaľ ide o nasledujúce obdobie financovania z EŠIF, úprimne dúfam, že sa urobí všetko praktické na zabezpečenie toho, že realizácia politiky na mieste bude čo najjednoduchšia a čo najľahšia. Týmto spôsobom pomôžeme dosiahnuť vyššiu efektívnosť pre daňovníkov EÚ a prinesieme pozitívnejšie výsledky v praxi. To dokazuje skutočnú európsku pridanú hodnotu veľmi viditeľným spôsobom a ukazuje občanom EÚ, že Únia pracuje pre nich.

Uznávajúc hodnotu nášho členstva v EÚ je Írsko pripravené zaplatiť viac do rozpočtu EÚ – pokiaľ to prinesie pridanú európsku hodnotu. Teším sa na úzku spoluprácu s kolegami v iných členských štátoch a v Európskej komisii a Parlyamente s cieľom zlepšovať politiky a zabezpečiť v nadchádzajúcich rokoch primerané pridelenie zdrojov. Je to kolektívne úsilie, v ktorom je Írsko vzhľadom na svoju históriu úspešného členstva v EÚ pripravené a nadšené plne zohrávať svoju úlohu. ■

INFORMAČNÉ MIESTO: HISTÓRIA INVESTÍCIÍ REGIONÁLNEJ POLITIKY PODĽA REGIÓNOV V ROKOCH 1988 – 2016

Ako bolo oznámené v *Panorame* č. 64, rok 2018 predstavuje 30. výročie uskutočňovania regionálnej politiky podľa programovacieho prístupu založeného na zdieľanom riadení. V rámci reformy v roku 1998 bol zaznamenaný dôležitý posun od financovania založeného na projektoch k programovaciemu prístupu s výraznejšou úlohou pre vnútroštátne a regionálne orgány. Od roku 1988 došlo k významnému pokroku v budovaní Európskej únie. V rámci štyroch viacročných rozpočtových cyklov EÚ (programové obdobia) sa rozvinul aj rozsah a rozmer finančných prostriedkov EÚ určených na riešenie hospodárskych, sociálnych a územných rozdielov.

V apríli 2018 Komisia uverejnila najkomplexnejšie historické záznamy o rozpočtových platbách z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu pre členské štáty a regióny NUTS-2.

Aké otázky sa zodpovedajú týmito informáciami a ako ich možno použiť?

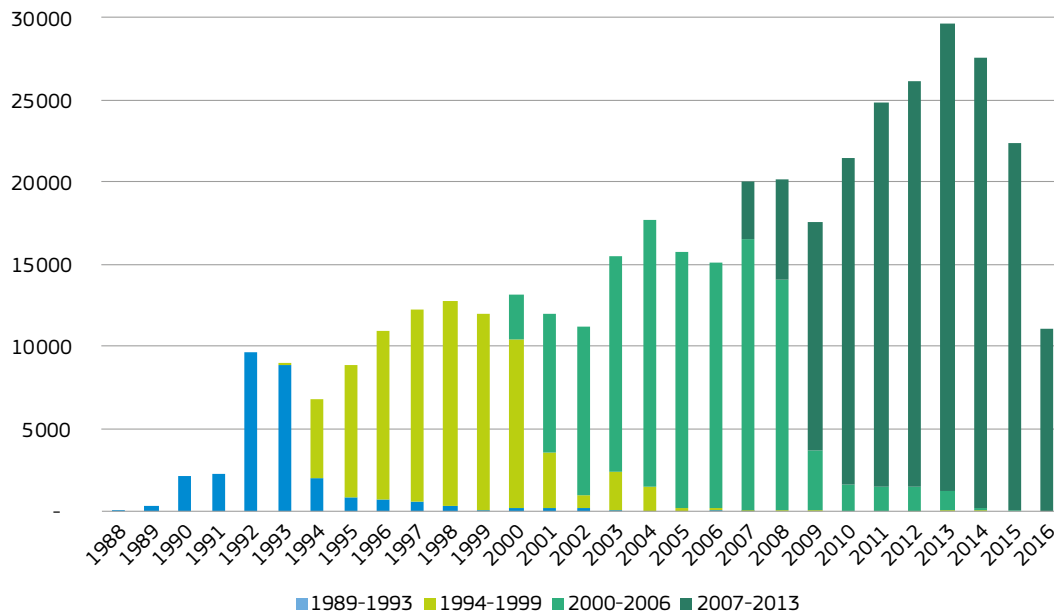
Údaje v prvom rade poskytujú odpoveď na túto klamlivo jednoduchú otázku: „Koľko získal môj región/moja krajina v rámci regionálnej politiky?“ Odpoveď je teraz k dispozícii vďaka harmonizovanému predloženiu ročných platieb EÚ realizovaných regiónmi NUTS-2 od roku 1988.

PRVÝCH 20 PRÍJEMCOV INVESTÍCIÍ Z EFRR V ROKOCH 1988 – 2016

Platby EÚ	mil. EUR
1. Andalúzia, ES	22 000
2. Kampánia, IT	13 177
3. Severné Portugalsko, PT	13 075
4. Sicília, IT	11 691
5. Attica, EL	9 325
6. Stredné Portugalsko, PT	9 104
7. Apúlia, IT	8 838
8. Galícia, ES	8 336
9. Autonómne spoločenstvo Valencia, ES	7 448
10. Kastília a León, ES	6 782
11. Sasko-Anhaltsko, DE	5 975
12. Kalábria, ES	5 957
13. Mazovské vojvodstvo, PL	5 777
14. Lisabon, PT	5 642
15. Stredná Makedónia, EL	5 393
16. Kastília-La Mancha, ES	5 350
17. Extremadura, ES	5 235
18. Východná Makedónia a Trácia, EL	5 188
19. Durínsko, DE	5 090
20. Brandenbursko, DE	5 046

Z ročnej analýzy údajov takisto vyplýva prekrývanie medzi programovými obdobiami: ako sa jeden program zatvorí, ďalší sa spustí.

ROČNÉ PLATBY Z EFRR PODĽA PROGRAMOVÉHO OBDOBIA (V MIL. EUR)

Ktoré programy financovania EÚ sú zahrnuté v súbore údajov?

Súbor údajov zahŕňa nielen EFRR a Kohézny fond, ale aj Európsky sociálny fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, ako je uvedené nižšie:

mil. EUR	1989 – 1993	1994 – 1999	2000 – 2006	2007 – 2013
EFRR	28640	77736	122012	180547
ESF	N/A	N/A	66003	71000
KF	–	18078	30619	66186
EPUZF/EPFRV	923	17905	22200	86107
Celkom	29564	113719	240834	403841

Kto bude mať záujem o súbor údajov?

Zatiaľ čo súbor údajov nemusí byť priamo zaujímavý pre väčšinu občanov, široká škála zainteresovaných strán v rámci politiky súdržnosti ho bude považovať za užitočný. Do konca mája 2018 si súbor údajov prezrelo vyše 900 používateľov a stiahlo si ho 100 výskumníkov a študentov.

Tieto údaje uľahčujú ekonomickú analýzu účinkov fondov EÚ, umožňujú testovanie a zlepšovanie ekonomických teórií a môžu nám pomôcť lepšie porozumieť mechanizmom regionálneho rozvoja.

Ako boli údaje zostavené?

Vykonal sa tri kroky:

- ☑ Ročná platobná história EÚ podľa programu bola vyňatá z účtovného systému Komisie.
- ☑ Platby podľa programu potom regionalizoval konzultant, pričom sa použili najlepšie dostupné informácie z programov a odhad regionálnej distribúcie, pokiaľ neboli k dispozícii podrobné pridelenia prostriedkov.
- ☑ Ročné regionalizované platby EÚ sa ďalej spracovali použitím modelovacích techník s cieľom vytvoriť najlepší odhad toho, kedy sa uskutočnili skutočné výdavky, ktoré viedli k platbám EÚ.

Podrobnosti o metodikách, ktoré sa používajú na regionalizáciu a modelovanie reálnych výdavkov, sú uvedené v správach súvisiacich so súborom údajov. ■

Preskúmajte údaje na Platforme otvorených údajov EŠIF
<http://europa.eu/!wM48Cv>

Akým otázkam sa máme venovať v budúcich informačných miestach? Chceli by ste, aby sme na Platforme otvorených údajov EŠIF zverejnili nejaký dátový súbor?

V takom prípade nám pošlite e-mail: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Dobré riadenie politiky súdržnosti.

Aké dôležité je dobré riadenie investícií politiky súdržnosti? Aké sú hlavné výzvy, ktorým čelia členské štáty a regióny v tejto oblasti, a ako ich možno lepšie riešiť?

Toto boli hlavné otázky položené politikom, tvorcom rozhodnutí, výskumníkom a odborníkom na konferencii „Dobrá správa vecí verejných pre politiku súdržnosti“, ktorú 24. mája 2018 zorganizovalo v Bruseli Generálne riaditeľstvo Komisie pre regionálnu a mestskú politiku. Všetci rečníci súhlasili s tým, že dobrá správa vecí verejných, silné a dobre fungujúce správy a pozitívne podnikateľské prostredie sú základnými zložkami každej úspešnej verejnej politiky. Svedčia o tom aj nedávne štúdie a správy od 7. správy Komisie o súdržnosti, až po najnovšie štúdie Svetovej banky a OECD.

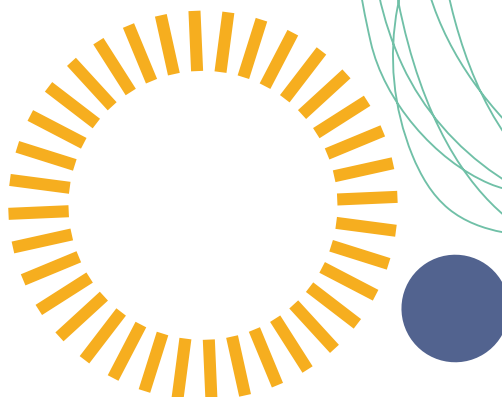
Dobrá správa a správne riadenie sú tiež kľúčom k úspechu politiky súdržnosti ako hlavnej investičnej politiky EÚ. Vo svojom ústrednom prejave zástupkyňa generálneho tajomníka OECD Mari Kiviniemi povedala: „Získanie tohto investičného práva v čase znižovania verejných investícií v Európskej únii je obzvlášť zásadné.“

V mene bulharského predsedníctva Rady EÚ podpredseda vlády Tomislav Dončev zdôraznil prenos poznatkov medzi EÚ a vnútroštátnymi správami, ako aj medzi samotnými správami. „Politika súdržnosti mení všetkých k lepšiemu. Nie je to len investičný proces; je to proces učenia pre správy na všetkých úrovniach, keďže správa fondov EÚ prináša novú mentalitu, kultúru a návyky.“

Komisia zohráva dôležitú úlohu podporovateľa a sprostredkovateľa. Na začiatku konferencie komisár pre životné prostredie, námorné záležitosti a rybníctvo Karmenu Vella spomenul iniciatívy, ktoré už prebiehajú s cieľom zlepšiť riadenie a zodpovednosť vo fondoch EÚ.

Všetci ostatní rečníci vrátane podpredsedu vlády Slovenskej republiky Richarda Rašiho, portugalského ministra plánovania a infraštruktúry Pedra Marquesa, poľského ministra pre investície a rozvoj Jerzyho Kwiecińskiho, predsedu Výboru regiónov Karla-Heinza Lambertza a poslankyne Európskeho parlamentu Constanze Krehlovej sa zhodli, že aby bola politika súdržnosti efektívnejšia, mala by sa viac spoliehať na transparentnosť a zapojenie občanov, vysokoškolských odborníkov, mala by byť pod silným a predvídavým vedením a fungovať v stabilnom inštitucionálnom a regulačnom prostredí. Ďalšou prioritou je zahrnúť a posilniť všetky zainteresované strany: sociálnych partnerov, vzdelávacie a výskumné inštitúcie, verejné podniky a organizácie občianskej spoločnosti.

Generálny riaditeľ GR REGIO Marc Lemaître vo svojich záverečných pripomienkach uviedol víziu Komisie týkajúcu sa ústrednej úlohy dobrej správy vecí verejných a riadnych administratívnych kapacít a očakával niektoré dôležité nové iniciatívy v novo navrhovanom rámci zameranom na podnietenie členských štátov a regiónov zintenzívniť svoje úsilie. Patrí medzi ne zjednodušené a ciele využívanie technickej pomoci, stra-

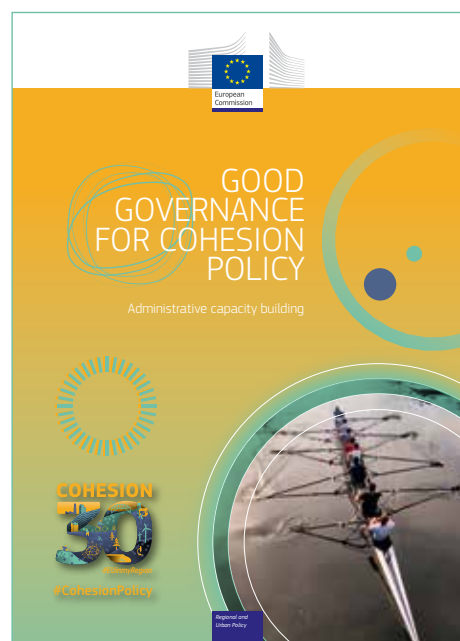

tegické a komplexné plány s finančnými stimulmi spojenými s dosiahnutými výsledkami a ľahšie kontroly programov, v ktorých dobre funguje riadenie a kontrola.

S cieľom testovať a rozvíjať riešenia pre rámec po roku 2020 Komisia takisto vybrala päť programov politiky súdržnosti, ktoré sa majú zapojiť do novej pilotnej akcie týkajúcej sa administratívnej kapacity. Program v oblasti dopravnej infraštruktúry, životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja v Grécku, regionálny program Lubelskie v Poľsku, regionálny

program Extremadura v Španielsku, program pre konkurencieschopnosť a súdržnosť v Chorvátsku a program regiónov v oblasti rastu v Bulharsku získajú od Komisie a OECD v novom rozpočtovom rámci prispôsobenú podporu na zlepšenie riadenia programov financovaných EÚ.

Nižšie sme vybrali tri ďalšie iniciatívy s príkladmi, ktoré znázorňujú, ako TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, Pakty integrity a kompetenčný rámec EÚ prispievajú k lepšej správe a účinným investíciám na mieste. ➤

Brožúra predstavujúca doterajšie hlavné úspechy, pokiaľ ide o budovanie administratívnych kapacít a osobitnú podporu pre členské štáty a regióny, je teraz k dispozícii na adrese <http://europa.eu/!Xh73cf>

NAUČIŤ SA VYMIEŇAŤ SI VEDOMOSTI A OSVEDČENÉ POSTUPY

Expertný výmenný systém **TAIEX-REGIO PEER 2 PEER** poskytuje platformu pre správy v členských štátoch EÚ na výmenu skúseností v oblasti politiky súdržnosti. Pomáha verejným činiteľom, ktorí sú zodpovední za investície z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu (KF), aby si počas odborných misí, študijných návštev a workshopov vymieňali vedomosti a osvedčené postupy so svojimi partnermi z členských štátov.

Vnútroštátne alebo regionálne správy môžu požiadať o podporu, pokiaľ ide o akúkoľvek tému priamo súvisiacu s EFRR/KF. Oblasť, na ktoré sa vzťahujú predchádzajúce výmeny, sa pohybuje od rozvoja miest, odpadového hospodárstva a energetickej účinnosti až po témy, ako sú inovácia a predchádzanie podvodom.

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER je otvorený verejným správam, ktoré riadia financovanie z EFRR a KF vrátane riadiacich orgánov, sprostredkovateľských subjektov, orgánov auditu, certifikačných koordinačných orgánov a spoločných sekretariátov programov európskej územnej spolupráce.

Ainsa na úpätí španielskych Pyrenejí v Aragónsku

Pohľad na oživenie vidieka

Delegáti zo španielskych regiónov Aragón, Kastília a León a Kastília-La Mancha, gréckeho regiónu Evrytania a chorvátskej Licko-senjskej župy navštívili v máji 2017 agentúru Highlands and Islands Enterprise (HIE) v Škótsku v Spojenom kráľovstve.

Cieľom bolo pozrieť sa na riešenia, ktoré našla škótska vládna rozvojová agentúra na zvrátenie vyludňovania a na vytvorenie udržateľného miestneho hospodárskeho rastu v odľahlom regióne Highlands a ostrovy. Všetky regióny, ktoré sa zúčastnili výmeny, čelia podobným výzvam: nachádzajú sa v niektorých z najredšie osídlených oblastí v EÚ a čelia starnutiu obyvateľstva, vyludňovaniu a hospodárskej stagnácii.

Celkovo návšteva poskytla účastníkom množstvo skúseností a nástrojov, ktoré môžu použiť na zlepšenie svojich hospodárstiev a kvality života v regiónoch zasiahnutých trendmi vyludňovania. Teraz skúmajú príležitosti na budúce partnerstvá a vypracovali správu „Úspešný boj proti vyludňovaniu vidieka prostredníctvom nového modelu rozvoja vidieka: skúsenosti Highlands and Islands Enterprise“ s cieľom vyvolať diskusiu v celej EÚ.

„Prostredníctvom TAIEX-REGIO PEER 2 PEER sme dostali podrobné informácie o každodennej práci verejnej organizácie zodpovednej za sociálny a hospodársky rozvoj regiónu Highlands a ostrovy, ktorý predtým čelil výzvam súvisiacim s vyludňovaním a so stagnáciou. Nepochybne umožnila širokú škálu budúcich spoločných iniciatív medzi regiónmi s podobnými demografickými výzvami.“

Joaquín Palacín Eltoro, generálny riaditeľ územného plánovania, vláda Aragónska

Gastroenterologička Bojana Gostej na operačnom sále v nemocnici Trbovlje pri kontrole zlepšenia energetickej účinnosti

PAKTY INTEGRITY

Korupcia sa spája s významnými hospodárskymi a sociálnymi nákladmi. Verejné obstarávanie sa často vníma ako miesto korupcie. S cieľom zlepšiť transparentnosť a efektívnosť verejného obstarávania projektov financovaných EÚ a zvýšiť efektívnosť investícií EÚ v praxi Komisia a Transparency International (TI) podporujú Pakty integrity. Iniciatíva, ktorá sa začala v roku 2015, pomáha lepšie chrániť peniaze daňovníkov EÚ a zvyšovať zodpovednosť a dôveru vo verejné orgány.

V pilotnom projekte „Pakty integrity – mechanizmy civilnej kontroly na ochranu finančných prostriedkov EÚ“ sa spájajú verejné orgány, súkromný sektor a občianska spoločnosť.

Pakt integrity je právne záväzná dohoda medzi verejným obstarávateľom, uchádzačmi a nezávislým monitorom z občianskej spoločnosti, ktorý dohliada na jeho vykonávanie a zabezpečuje, aby všetky strany dodržiavali svoje záväzky.

Jeho cieľom je posilniť transparentnosť a zodpovednosť, posilniť dôveru a povesť, ušetriť peniaze a zintenzívniť hospodársku súťaž prostredníctvom lepšieho obstarávania. Okrem zjavných výhod môžu Pakty integrity viesť aj k inštitucionálnym zmenám, ako je väčšia digitalizácia, zjednodušenie zaťažujúcich administratívnych postupov, lepšie regulačné prostredie a lepšie riadenie a administratívne služby.

Celkovo bolo vybraných 17 projektov spolufinancovaných z EÚ na riadenie Paktov integrity v 11 členských štátoch EÚ. Pokrývajú širokú škálu sektorov od výskumu a inovácií až po životné prostredie a kultúru, od dopravy a územného rozvoja po budovanie inštitúcií a zdravotnú starostlivosť. TI a partnerské organizácie občianskej spoločnosti navyše poskytujú odbornú prípravu týkajúcu sa boja proti korupcii, transparentnosti a budovania kapacít pre tých, ktorí sa podieľajú na Paktoch integrity. ➤

Renovácia nemocnice na správnej ceste

Korupcia vo verejnom obstarávaní je vážnou záležitosťou. Slovinsko sa v minulosti podrobilo kontrole, najmä v oblastiach, ako sú infraštruktúra a zdravotná starostlivosť, pre nemocnice, ktoré boli zle postavené a vybavené zariadením, ktoré stojí viac, než by malo.

Jeden z prvých podpísaných Paktov integrity sa zaoberá týmito problémami a poskytuje prehľad o zavedení opatrení na zvýšenie energetickej účinnosti vo všeobecnej nemocnici Trbovlje v blízkosti hlavného mesta Slovinska v Ľubláne.

„Náš Pakt Integrity sa usiluje zvýšiť transparentnosť procesu obstarávania a zapojiť

dotknuté komunity do monitorovacích činností. Ak sa nám podarí dosiahnuť oboje, je isté, že zlepšíme úroveň dôvery verejnosti v Slovinsku, ktorá patrí medzi najnižšie v EÚ. Môže to mať pozitívny vplyv na participatívne a demokratické procesy a na inštitúcie vo všeobecnosti. Nedostatočné vedomosti o verejnom obstarávaní navyše podnecujú nedôveru – snažíme sa to však prekonať použitím Paktu integrity.“

Sebastijan Peterka, koordinátor projektu a výskumník,
Transparency International Slovinsko

Slovinské ministerstvo zdravotníctva spolupracuje s TI Slovinsko s cieľom zabezpečiť, aby sa všetky strany zúčastňujúce sa na verejnom obstarávaní zamerali na svoju sociálnu zodpovednosť a poskytovali bezpečnú a kvalitnú nemocnicu pre zamestnancov a pacientov. TI Slovinsko zvyšuje povedomie verejnosti o Pakte integrity a vyvíja postupy na zabezpečenie bezpečného podávania správ pre oznamovateľov, zatiaľ čo dodávatelia očakávajú, že budú nakupovať eticky a preukážu čestné obchodné praktiky.

Pakt integrity je proces neustáleho učenia: verejný obstarávateľ zlepšuje svoju schopnosť vykonávať zložité postupy, zatiaľ čo TI Slovinsko zvyšuje svoju schopnosť monitorovať verejné obstarávanie a spôsobilosť identifikovať riziká a nezrovnalosti.

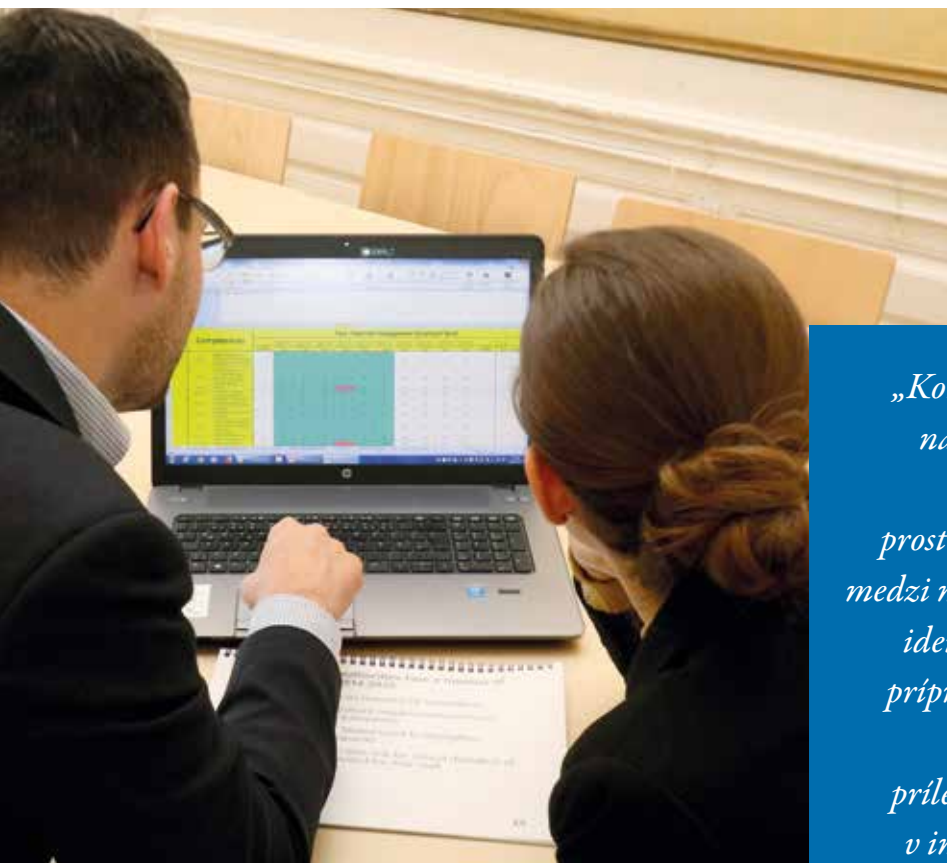
RÁMEC PRE LEPŠÍ VÝKON

Orgány, ktoré sa podieľajú na správe Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu, môžu teraz požiadať o bezplatný prostriedok, ktorý im pomôže zvýšiť výkonnosť zamestnancov.

Kompetenčný rámec EÚ sa môže použiť na určenie zručností a znalostí, ktoré zamestnanci potrebujú na úspešné riadenie finančných prostriedkov EÚ. Je k dispozícii pre národné koordinátorské orgány, riadiace, certifikačné orgány a orgány auditu, spoločné sekretariáty a sprostredkovateľské orgány. Doplnkový nástroj webového sebahodnotenia umožňuje zamestnancom hodnotiť vlastnú úroveň odbornej spôsobilosti a porovnať ju s hodnotiacimi a rozvojovými cieľmi svojich nadriadených stanovenými v rámci. Správy môžu zostavovať sebahodnotenie aj na meranie svojej celkovej výkonnosti a určiť oblasti na zlepšenie.

Výsledky sebahodnotenia sa používajú na vypracovanie vzdelávacieho a rozvojového plánu, ktorý pomáha zamestnancom a inštitúcii vyplniť medzery v ich spôsobilostiach. Plány by mohli zahŕňať odbornú prípravu v triedach a na pracovisku, semináre a prezentácie osvedčených postupov pre zamestnancov a nábor nových talentov alebo outsourcing pre vyššiu efektivitu.

Používanie kompetenčného rámca EÚ je dobrovoľné a Komisia nevidí údaje ani referenčné výsledky. Webová lokalita nástroja je teraz k dispozícii s informáciami v angličtine, ďalšie jazyky budú nasledovať. Pre prístup k nástroju sa správy môžu obrátiť na GR REGIO.

„Kompetenčný rámec
nám pomohol určiť

*primeranú úroveň vedomostí
prostredníctvom štruktúrovaného dialógu
medzi manažérmi a zamestnancami, ako aj
identifikovať špecifické potreby odbornej
prípravy. Pri výmene s partnermi z iných
členských štátov sme ako vždy mali
príležitosť naučiť sa o postupoch riadenia
v iných krajinách, porovnať ich s našimi
vlastnými a čerpať od nich skúsenosti.“*

Markus Seidl, výkonný riaditeľ,
sekretariát ÖROK, Rakúsko

Úsilie o zmenu v rakúskom riadiacom orgáne

Sekretariát rakúskej konferencie o územnom plánovaní (ÖROK) je riadiacim orgánom pre operačný program: Investície do rastu a zamestnanosti, Rakúsko 2014 – 2020. Použil sa pri ňom kompetenčný rámec EÚ v pilotnom projekte zahŕňajúci riadiace orgány z Bulharska, Estónska, Grécka, Maďarska, Poľska a Rumunska.

Rámec pomohol ÖROK posúdiť už existujúce zručnosti, identifikovať budúce potreby odbornej prípravy a zvýšiť povedomie o dôležitosti uskutočnenia štruktúrovanej analýzy kvalifikačných požiadaviek.

ÖROK zistil, že výstup z nástroja sebahodnotenia je zvlášť užitočný pri vytváraní individuálnych profilov zamestnancov. Hĺbkové diskusie o zručnostiach medzi zamestnancami a vedúcimi pracovníkmi vedú k spoločnému pochopeniu kvalifikácie každého zamestnanca na jeho úlohy. Spoločná identifikácia nedostatkov v odbornej príprave umožňuje lepšie prispôsobiť možnosti vzdelávania individuálnym

potrebám a povinnostiam. V záverečnej správe boli predstavené školenia pre zamestnancov a podrobnosti o sieťach podporujúcich know-how pri realizácii fondov EÚ.

Informácie o vytváraní sietí potvrdili stratégiu riadiaceho orgánu na zlepšenie podnikových vedomostí o financovaní z EÚ – odvtedy sa zapojila do siete IQ-Net, ktorá spája regionálnych európskych partnerov s cieľom zlepšiť riadenie programov štrukturálnych fondov. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

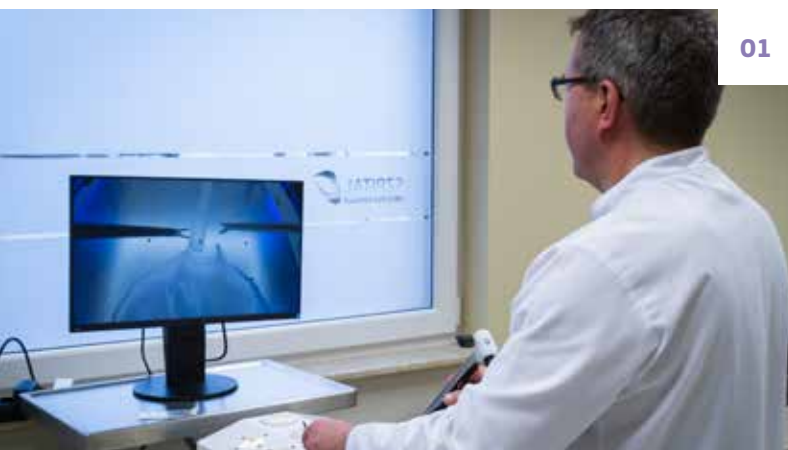
<http://europa.eu/lxX67bV>

ZACHYTENÉ FOTOAPARÁTOM V POĽSKU

Poľsko v súčasnosti investuje veľkú časť svojich finančných prostriedkov EÚ na roky 2014 – 2020 do podpory inovácií prostredníctvom projektov, ktoré majú prospech z ambiciózných podnikateľov, tvorivých vedcov a pokročilých zariadení v oblasti výskumu a vývoja tejto krajiny. Projekty, ktoré sú tu zobrazené, sú z albumu „Inovácie v Poľsku: krok do budúcnosti“ a boli vybrané tak, aby poskytli inšpiráciu na nové inovatívne myšlienky v celej EÚ.

04

01

05

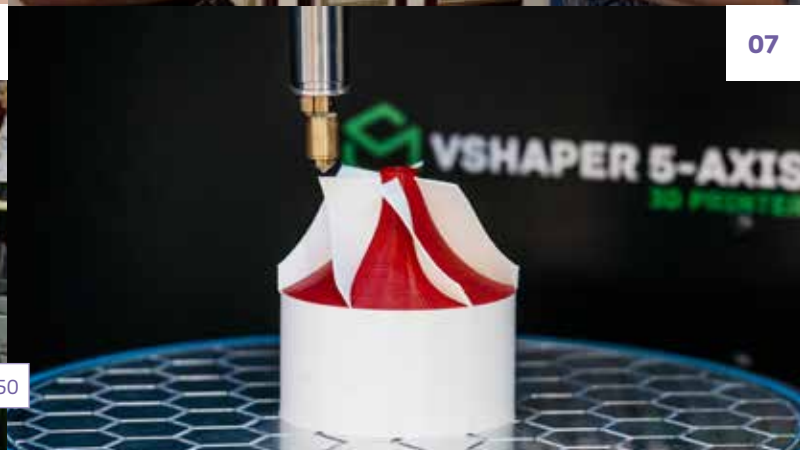
02

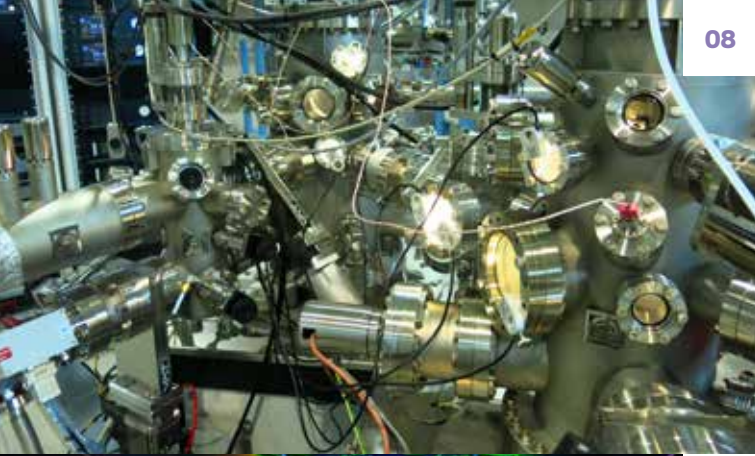
06

03

07

01 Lekári a výskumníci z univerzity Kazimierz Wielki, Bydgoszcz, zdokonaľujú vyrobené umelé orgány.

02 Inovatívna protéza ruky vyvinutá firmou so sídlom vo Vroclavi je lacnejšia a ľahšie sa opravuje než konvenčné modely.

03 V rámci projektu, ktorý vedie Poznaňská univerzita vied o živej prírode, simulátor veku pomáha navrhovať bezpečný a pohodlný nábytok pre starších ľudí.

04 Perovskitové solárne články, vytlačené na elastickej substráte, sú ľahšie, lacnejšie na výrobu a môžu mať mnoho využití

05 Snímače používa spoločnosť Airly v Krakove na presné meranie a predpovedanie kvality ovzdušia a na zhromažďovanie údajov, ktoré sa majú zverejňovať online.

06 Inteligentné farebné nátery vyrábané spoločnosťou so sídlom v Opole odpudzujú huby a plesne v budovách, skladoch potravín a čistiarňach odpadových vôd, no majú aj mnoho iných využití.

07 Výrobca v Rokietnici navrhol túto jedinečnú 5D tlačiareň schopnú vyvíjať technologicky zložité komponenty.

08 Baltská spoločnosť TRAM poskytuje spoločnostiam v celom regióne Baltského mora krátkodobé služby, ktoré im pomáhajú zlepšiť existujúce produkty a vyvíjať nové.

09 Laserové systémy založené na výkone vyrobené spoločnosťou so sídlom vo Veľkopoľskom vojvodstve poskytujú svetlá, vodné fontány a požiar v umeleckom prostredí na rôzne festivaly a podujatia.

10 Odolný hydraulický ventil zaručuje vysoko presné ovládanie hydraulického toku na zvýšenie bezpečnosti v riadiacich systémoch lietadla.

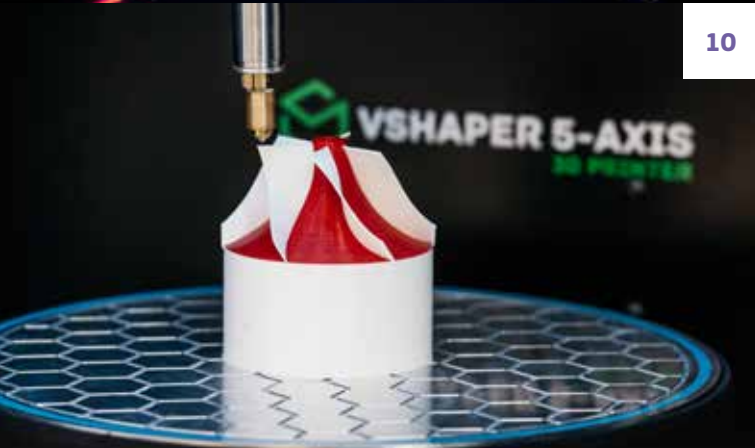
11 Trigo, vyvinutý vo Varšave, spája tie najlepšie vlastnosti motocykla a auta v ľahkom, agilnom a hospodárnom elektrickom dvojmiestnom mestskom mikrovozidle.

12 Inžinieri v Krakove využívajú údaje zo senzorov a bezdrôtovej komunikácie na vývoj aktívnych bezpečnostných a asistenčných systémov pre vodičov a automatizovanú jazdu.

09

10

11

12

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<https://bit.ly/2lvEHHH>

KULTÚRNE DEDI STVO

Prenesenie minulých hodnôt späť do budúcnosti

Kultúra, ktorá je zakotvená v jadre bohatého dedičstva a histórie Európy, zohráva kľúčovú úlohu pri podpore a umožňovaní inovácií, podnikania, cestovného ruchu a sociálneho začlenenia v celej Európe. Keďže EÚ oslavuje Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018, *Panorama* vybrala niekoľko projektov z rôznych členských štátov, aby ilustrovala, ako sa prostredníctvom investícií EÚ revitalizuje minulosť pre budúcnosť.

SCHWABENKINDER SPÁJA RAKÚSKE, NEMECKÉ A ŠVAJČIARSKÉ MÚZEÁ

■ Celkové investície: 1 679 430 EUR

■ Investície EÚ: 1 007 658 EUR

V rámci projektu územnej spolupráce sa oživuje cezhraničná história tým, že sa skúmajú životy migrujúcich detských robotníkov v 17. až 19. storočí. Webová lokalita, databáza a vzdelávací program sú hlavnými výstupmi výskumníkov, zatiaľ čo nové výstavy a turistický sprievodca sa tiež stávajú magnetmi na turistov.

<http://europa.eu/!Wr33Kp>

PRIENIK HLBOKO DO HISTÓRIE BELGICKA V BOIS DU CAZIER

Toto bývalé miesto ťažby uhlia bolo svedkom jednej z najtragickejších udalostí v priemyselnej histórii Belgicka, keď niekoľko stoviek baníkov prišlo o život v ničivom ohni. Na pamiatku tých, ktorí zahynuli, Valónsky región obnovil lom a v okolí vytvoril múzeum, živé dielne, vzdušný most pre peších a stredisko monitorovania krajiny a miesto sa stalo atraktívnym pre turistov.

<http://europa.eu/!Pj78Jd>

■ Celkové investície: 15 798 800 EUR

■ Investície EÚ: 7 899 400 EUR

ODHALENIE TAJOMSTIEV BULHARSKEJ PEVNOSTI PERISTERA

- Celkové investície: 1 524 003 EUR
- Investície EÚ: 179 295 EUR

Výkopy archeológov im umožnili spojiť vnútorné časti tohto starobylého vojenského opevnenia a kresťanského chrámu s cieľom vytvoriť historické miesto záujmu pre miestnych obyvateľov i turistov. Popri poskytnutí prístupu k starobylým archeologickým lokalitám pozdĺž cesty okolo západných Rodopov sa v rámci projektu obnovila pevnosť, z ktorej sa stal kultúrny park a skanzen so získanými artefaktmi.

<http://europa.eu/!uH99yP>

KOMPLEXNÁ RENOVÁCIA ZÍSKALA OCENENIE EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

V roku 2017 získal projekt Kuks-Pomegranate cenu EÚ za európske kultúrne dedičstvo, ocenenie Europa Nostra, za prácu na renovácii barokového komplexu a záhrad v regióne Hradec Králové. Stavba z 18. storočia s pozoruhodnou históriou, ktorá slúžila na bývanie, ako sídlo nemocnice a lekárne, je v súčasnosti vzdelávacím centrom zameraným na fascinujúce historické, kultúrne a umelecké aspekty.

<http://www.europeanheritageawards.eu/winners/baroque-complex-gardens-kuks/>

- Celkové investície: 18 000 000 EUR
- Investície EÚ: 14 200 000 EUR

VČASNÉ OPRAVY VEŽE HOROLOGION OF ANDRONIKOS V ATÉNACH

- Celkové investície: 772 481 EUR
- Investície EÚ: 772 481 EUR

Mramorový pomník známy aj ako „veža vetrov“ sa nachádza na severnom svahu Akropoly a pochádza približne z konca 2. storočia pred Kristom. Od roku 2014 do roku 2015 sa uskutočnili rozsiahle práce na jeho zachovanie na základe komplexného skúmania s použitím najnovších štúdií a výskumných metód. Pamätník a jeho umelecké diela boli spevnené, vyčistené a obnovené a na mieste archeologického náleziska boli nainštalované rampy a chodník, aby sa zlepšil prístup pre návštevníkov so zdravotným postihnutím. ➤

<https://www.culture.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=1664>

PRISPIEVANIE KU KULTÚRE STREDNÉHO POBALTIA

Projekt Mid-Baltic Crafts je zameraný na zachovanie bohatých umeleckých a remeselných tradícií pozdĺž hranice medzi Lotyšskom a Litvou, podporu podnikania a prilákanie turistov. Sieť 10 remeselníckych centier, každé s iným zameraním, poskytla remeselníkom miesta na prácu, učenie, vyučovanie, výmenu skúseností a organizovanie workshopov a výstav. Návštevníci týchto miest môžu sledovať remeselníkov pri práci, sami si vyskúšať niektoré remeslá a zakúpiť si výrobky.

<http://europa.eu/lyf67tn>

■ Celkové investície: 1 574 102 EUR
■ Investície EÚ: 1 337 986 EUR

ZAOSTRENÉ NA HOLANDSKÚ FILMOVÚ KULTÚRU

■ Celkové investície: 3 872 950 EUR
■ Investície EÚ: 1 471 721 EUR

Filmový inštitút EYE, ktorý bol otvorený v roku 2012 a nachádza sa na nábreží Amsterdamu, sa teraz môže pochváliť rozlohou 1 300 m², ktorú tvoria výstavné priestory, štyri moderné filmové sály, digitálne ihrisko, priestor na workshopy, múzejný obchod, zariadenia na občerstvenie a pracovné priestory. Najmodernejšia budova priláka 700 000 návštevníkov za rok do moderných priestorov určených na prehladky, výstavy a podujatia.

<http://europa.eu/Yh97Mn>

PORTUGALSKO SA MÔŽE POCHVÁLIŤ OCENENÝM PROGRAMOM OBNOVY MIEST

Inovatívny a integrovaný program obnovy miest zmenil architektonický, kultúrny a sociálny úpadok v portugalskom meste Vila do Conde. Jedným z hlavných dôrazov bolo posilnenie kultúrneho dedičstva integráciou a obnovou dôležitých budov v historickom centre – tzv. Identity Anchor Poles – a ich využitie pri činnostiach týkajúcich sa najmä kultúry a tvorivosti, ktoré zahŕňajú kľúčových regionálnych a miestnych aktérov.

<http://europa.eu/!Vw67wR>

■ Celkové investície: 18 289 329 EUR
■ Investície EÚ: 8 874 716 EUR –
RegioStars 2012

SPOLOČNÝ RAST PROSTREDNÍCTVOM VIDIECKYCH TRADIÍ NA ČESKO-SLOVENSKEJ HRANICI

■ Celkové investície: 2 552 000 EUR
■ Investície EÚ: 2 169 200 EUR

Zachovanie ľudových tradícií, vidieckych slávností a kultúrnych podujatí povzbudilo väčší pohyb a partnerstvá medzi česko-slovenskými komunitami. So zameraním na tradičné poľnohospodárske metódy a prípravu a odber vzoriek miestnej produkcie projekt pomohol prepojiť miestne komunity s tradičným spôsobom života regiónu. Prostredníctvom propagácie kultúrneho bohatstva tejto oblasti iniciatíva prilákala viac turistov a posilnila miestne hospodárstvo.

<http://europa.eu/!Vq99NW>

OBNOVA DUCHOVNÉHO DEDIČTVA V RUMUNSKOM KLÁŠTORE DRAGOMIRNA

- Celkové investície: 4 631 449 EUR
- Investície EÚ: 4 004 569 EUR

Hoci bol kláštor Dragomirna v severovýchodnom Rumunsku zrekonštruovaný už niekoľkokrát, obrazy a fresky zostali nedotknuté. V období od roku 2010 do roku 2012 sa táto situácia zmenila, keď sa v rámci tohto projektu umelecky obnovili umelecké diela pomocou vysoko sofistikovaných techník a tradičných materiálov. Modernizované boli aj budovy, a to zvýšením energetickej účinnosti a modernizáciou elektrickej, vodovodnej infraštruktúry a osvetlenia a opravou strechy a dreveného obloženia.

<http://europa.eu/!kf49bp>

RECEPT NA ÚSPECH V TALIANSKÝCH A SLOVINSKÝCH ŠKOLÁCH

Miestne produkty podávané podľa tradičných receptov doplnili ponuku pre žiakov v deviatich základných školách pozdĺž taliansko-slovenskej hranice. Pri projekte zdravého stravovania P.E.S.C.A. sa využili vzdelávacie aktivity na propagáciu miestnych a tradičných jedál v školských jedálňach. Výmenou najlepších postupov a zvyšovaním povedomia o miestnej produkcii a jedlách bude úspešný projekt pokračovať v sieti 12 miestnych orgánov v cezhraničnom regióne.

<http://europa.eu/!Ry96CB>

- Celkové investície: 903 028 EUR
- Investície EÚ: 767 574 EUR

NOVÝ ŽIVOT PRE VIDIECKY A KULTÚRNY CESTOVNÝ RUCH NA CYPRE

- Celkové investície: 5 403 691 EUR
- Investície EÚ: 2 701 845 EUR

Revitalizácia obce Kalopanayiotis, ktorá dominuje údoliu Marathassa v cyperských horách Troodos, poskytla vidieckej komunite a jej starším obyvateľom sociálny aj hospodársky rast. Po oprave tradičných dedinských stavieb, starých kamenných ciest a starovekých fasád spolu s premenou rezidence Lavrentios na stredisko kultúry a podujatí sa podporil vidiecky cestovný ruch v tejto oblasti v prospech návštevníkov i miestnych obyvateľov.

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/cyprus/old-stones-and-new-life-in-kalopanayiotis

COHESIFY: dáva hlas regiónom

Má politika súdržnosti vplyv na to, ako občania vnímajú EÚ a stotožňujú sa s ňou? Ako efektívne sa táto politika oznamuje širokej verejnosti? Tieto a súvisiace otázky tvorili základ dvojročného výskumného projektu COHESIFY, ktorého konečné výsledky boli 26. apríla 2018 predložené tvorcom politik, ostatným zainteresovaným stranám v oblasti politiky súdržnosti a akademickým pracovníkom.

V poslednom desaťročí bol zaznamenaný prudký pokles – a len pomalé obnovenie – počtu ľudí, ktorí majú pozitívny pohľad na Európsku úniu a dôverujú jej inštitúciám. Na vzostupe sú populistické strany a strany proti EÚ a Spojené kráľovstvo hlasovalo za úplné vystúpenie z EÚ. Otázkou je, načo slúžia politiky EÚ, najmä politika súdržnosti, ktorá v súčasnosti tvorí jednu tretinu rozpočtu EÚ a ktorá sa realizuje na miestnej aj regionálnej úrovni. Myslia si ľudia, že európske štrukturálne a investičné fondy majú veľký vplyv na ich každodenný život?

Táto otázka bola východiskom pre projekt COHESIFY, v ktorom sa skúmalo, ako občania vo všeobecnosti vnímajú politiku súdržnosti. Pri projekte sa spojil multidisciplinárny výskumný tím – vedený centrom výskumu európskych politik (University of Strathclyde, Glasgow) –, ktorý zahŕňal osem univerzít a dva MSP. Tím uplatnil inovatívny metodologický prístup kombináciou prípadových štúdií v 17 pilotných regiónoch z 12 členských štátov, rozhovorov so zainteresovanými stranami a prieskumov, rozsiahleho telefonického prieskumu, do ktorého sa zapojilo 8 500 občanov, cezhraničnej mediálnej analýzy vyše 8 000 spravodajských článkov a vyše 110 000 príspevkov zo sociálnych médií, ako aj 47 cieľových skupín zahŕňajúcich 240 občanov.

Podľa riaditeľa projektu COHESIFY, profesora Johna Bachtlera z University of Strathclyde, je hlavným záverom, že: „Výdavky na politiku súdržnosti a komunikácia o nej významne ovplyvňujú to, ako občania vnímajú EÚ a európsku integráciu a do akej miery sa s EÚ stotožňujú. Ak tvorcovi politik EÚ chcú presadzovať regionálnu a miestnu identifikáciu s EÚ, politika súdržnosti je jednoznačne účinným nástrojom – ale iba vtedy, ak sa správne komunikuje.“

Čo si myslia občania EÚ?

Pri projekte sa získali jasné dôkazy toho, že politika súdržnosti má vplyv na to, ako občania vnímajú EÚ a európsku identitu. „Z diskusií v cieľových skupinách vyplynulo, že občania EÚ majú implicitnú a zbežnú znalosť politiky súdržnosti. Občania uznávajú dôležitosť politiky, pokiaľ ide o riešenie regionálnych rozdielov a zlepšovanie kvality života, no cítia, že nie sú dostatočne informovaní. Chcú mať väčšie slovo v tom, ako sa pridelujú alebo spravujú finančné prostriedky v ich oblasti,“ vysvetlila Dr. Andreja Pegan z Trinity College Dublin počas záverečného podujatia v Európskom výbore regiónov v Bruseli.

Zatiaľ čo politika súdržnosti často nemá priamy vplyv na európsku identitu občanov EÚ, mnohí podporili zásady politiky (najmä, pokiaľ ide o zníženie rozdielov v hospodárskom rozvoji). Existujú tiež značné dôkazy o pozitívnom vnímaní vplyvu politiky súdržnosti na rozvoj regiónu alebo mesta občanov.

Výsledky prieskumu s 8500 občanmi potvrdzujú tieto zistenia, tvrdí projektový manažér COHESIFY Dr. Carlos Mendez z University of Strathclyde. „Občania vedia o projektoch financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu a pociťované prínosy pre každodenný život občanov a rozvoj ich regiónu významne prispievajú k tomu, ako sa stotožňujú s EÚ.“

V rámci projektu sa takisto zistilo, že vnímanie EÚ a konkrétne politiky súdržnosti sú ovplyvnené rozsahom financovania, ako aj jeho výkonnosťou a dobrým riadením.

Komunikácia o politike súdržnosti

Z výsledkov COHESIFY vyplýva, že je dôležité, aby sa výdavky EÚ regionálne a miestne rozlišovali a aby to občania vnímali tak, že sa riešia potreby a výzvy v oblasti rozvoja, na ktorých im naozaj záleží. V súčasnosti majú občania pocit, že nie sú dostatočne informovaní o politike súdržnosti a zainteresované strany z oblasti politiky uznávajú, že komunikácia nebola dostatočne uprednostňovaná. Pri komunikačných stratégiách by sa mala venovať vyššia priorita informovaniu občanov o projektoch politiky súdržnosti, aby ocenili prínos EÚ k rozvoju ich regiónu.

Výskumníci prekvapujúco zistili, že tradičné médiá (najmä televízia) a billboardy patria medzi najúčinnejšie komunikačné nástroje. Sociálne médiá zohrávajú menej dôležitú úlohu, než sa očakávalo. ➤

Ako sa predkladá politika súdržnosti v médiách?

Ďalšia časť štúdie sa zaoberala spôsobom, akým sa politika súdržnosti predstavuje v médiách. Bolo analyzovaných viac ako 110 000 článkov v médiách, ako aj príspevkov a komentárov v sociálnych médiách. Dr Vasiliki Triga z univerzity Cyprus University of Technology vysvetlil: „Vykresľovanie politiky súdržnosti je celkovo pozitívne, pretože dva dominantné rámce opisujú pozitívne hospodárske účinky politiky súdržnosti pre členské štáty, ako aj dominantný vplyv na kvalitu života občanov.“

V analýze sa zistili aj územné rozdiely. Regionálne médiá vykresľujú politiku súdržnosti pozitívnejšie, najmä pokiaľ ide o hospodárske dôsledky, zatiaľ čo vnútroštátne médiá majú tendenciu zameriavať sa skôr na negatívne zobrazovanie, teda kritiku v súvislosti so spôsobom realizácie politiky súdržnosti.

COHESIFY

Trvanie: Február 2016 až máj 2018

Vedúci partner: University of Strathclyde, centrum výskumu európskych politík

Partneri: Central European University (HU); Cyprus University of Technology; Delft University of Technology (NL); Old-Continent (BE); Polytechnic University of Milan (IT); Regio+ (ES); Trinity College Dublin (IE); University of Mannheim (DE); University of Warsaw (PL)

Program: Program pre výskum a inováciu Horizont 2020

Financovanie: 2,4 milióna EUR

Politika súdržnosti po roku 2020

Kľúčové odporúčania a výsledky projektu COHESIFY boli sprostredkované tvorcom politik EÚ, aby ich zväžili pri diskusii o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 a legislatívnom balíku pre politiku súdržnosti. Z výskumu vyplýva, že politika súdržnosti je účinná pri podpore pozitívneho vnímania a identifikácie s EÚ, ale je potrebné zdôrazniť skôr decentralizáciu než centralizáciu riadenia výdavkov EÚ.

Kľúčovým návrhom projektu COHESIFY je zaviesť aktívny prístup k programovaniu a oznamovaniu prostriedkov EÚ, ktorý bude viac zameraný na občanov a ktorým by sa radikálne zmenilo zapojenie občanov a ocenenie politiky súdržnosti aj EÚ. ■

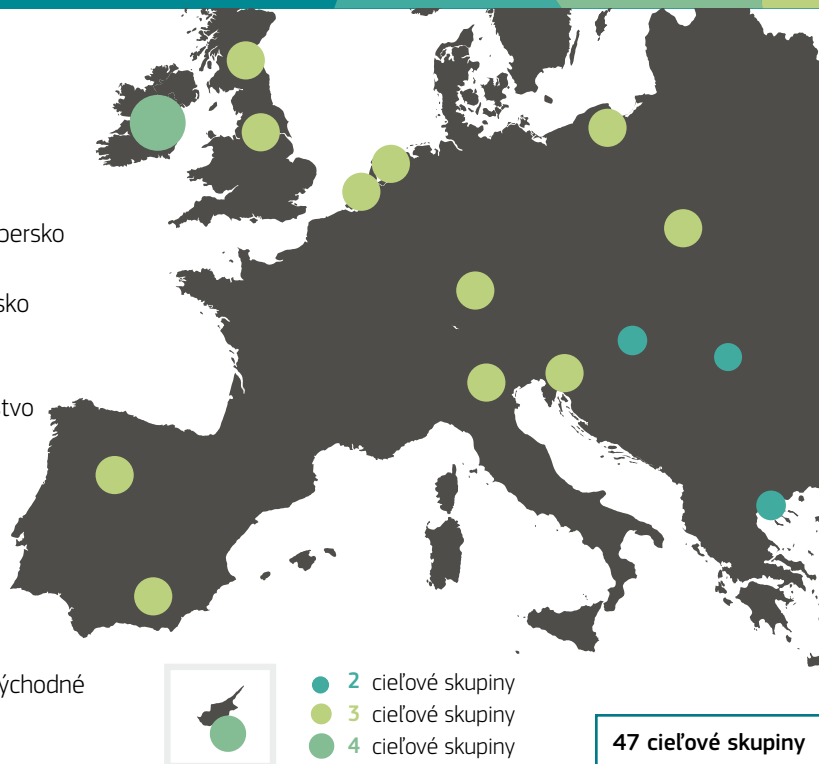
ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.cohesify.eu

OTÁZKY TÝKAJÚCE SA VEDOMOSTÍ OBČANOV O POLITIKE SÚDRŽNOSTI, JEJ DÔSLEDKOCH a PRÍSPEVKU K EURÓPSKEJ IDENTITE

KDE SA ROZHOVORY VYKONÁVALI?

- Cyprus** – Cyprus
- Nemecko** – Bádensko-Württenbersko
- Grécko** – Centrálna Makedónia
- Maďarsko** – Západné Zadunajsko
- Írsko** – južné a východné
- Taliano** – Lombardsko
- Poľsko** – Podkarpatské vojvodstvo
- Poľsko** – Pomoransko
- Rumunsko** – západné
- Slovinsko** – západné
- Španielsko** – Andalúzia
- Španielsko** – Kastília a León
- Holandsko** – Flavónsko
- Holandsko** – Limbursko
- Spojené kráľovstvo** – severovýchodné Anglicko
- Spojené kráľovstvo** – Škótsko

KTO SA ZÚČASTNIL NA ROZHOVOROCH?

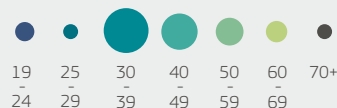
240 ÚČASTNÍCI

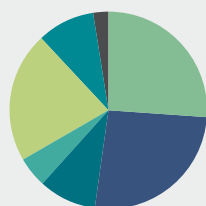
110 ŽENY

VEK

AKO SME ICH NAŠLI?

- Metóda snehovej gule
- Prieskumy občanov COHESIFY
- Sociálne siete
- Externý pracovník vykonávajúci nábor
- Na mieste
- Sociálna sieť výskumného tímu
- Inzeráty na nástenkách alebo v novinách

PROJEKTY

NOVÉ PROTIPOVODŇOVÉ ZÁBRANY UDRŽIAVAJÚ VICENZU V BEZPEČÍ

CELKOVÉ INVESTÍCIE
41 000 000 EUR

PRÍSPEVOK EÚ
4 470 762 EUR

S pomocou financovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja bol dokončený rozsiahly systém ochrany pred povodňami v regióne Veneto v severovýchodnom Taliansku. Zábrany, ktoré boli iniciované po katastrofálnych záplavách v regióne v roku 2010, budú chrániť mesto Vicenza a okolité oblasti.

Projekt bol zameraný na výstavbu nádrže v susedstve rieky Timonchio v Caldogne, ktorá dokáže udržať 3 800 000 m³ vody. Keď v minulosti miestny riečny systém zasiahol vrcholový prietok, vystavil mesto Vicenza v blízkosti Padova a obyvateľov údolia rieky riziku veľkých záplav.

V nádrži sa dočasne zadržiava prebytočná voda, kým sa kapacita rieky nevráti do bežného stavu. Akonáhle prejde vrcholový prietok, vypúšťací systém umožní vyprázdňovanie zásobníka vrátaním záplavovej vody do Timonchia. Približne 85 % celkového objemu povodní je možné vyprázdniť za 12 hodín a 100 % za 24 hodín.

Nádrž na zadržiavanie vody na rieke Timonchio je ústredným bodom radu zásahov, ktoré chránia región a ktoré znížia frekvenciu výskytu povodní vo Vicenze o 75 %.

Splynutie s tokom

Nádrž bola postavená tak, že povodňové toky sa rozdelili na dve oblasti, čo umožnilo obmedziť výšku brehov rieky. Celková dĺžka brehov hraničiacich s nádržou a rozdelenie do dvoch zberných oblastí je 5,2 km, zatiaľ čo celá nádrž pokrýva približne 110 hektárov.

Práce zahŕňali výstavbu priepustných brán a kanálov na prepojenie dvoch nádrží a prepravu vody z Timonchia smerom k nádrži proti prúdu. Boli inštalované dva bezpečnostné prielivy, jeden na prepojenie prietoku nad nádržou proti prúdu s cieľom poslať vodu po prúde a druhý z nádrže po prúde do rieky. Okrem toho boli vybudované rôzne zemné práce na vyrovnanie toku nádrže a posilnenie koryta rieky a jej brehov.

Na základe výsledkov štúdie vykonanej talianskou univerzitou v Padove práca na dne nádrže zahŕňala aj výstavbu 200-metrového nepriepustného pásma za južnými a východnými nádržami, aby sa obmedzil priesak záplavovej vody do hladiny podzemnej vody. Keďže jedným z cieľov projektu bolo umožniť kultiváciu častí nádrže v prípade, že nedošlo k záplavám, bolo dno nádrže navyše regenerované obnovením 50 cm vrstvy ornice.

Práca na hlavnom riečnom toku a jeho prítokoch zahŕňala výstavbu dvoch protipovodňových ochranných systémov v meste Malo rovnakých ako na Timonchii. Tento projekt protipovodňovej ochrany bol dokončený v roku 2016 a je súčasťou širšieho súboru opatrení na zmiernenie povodní v celom regióne Benátsko vrátane výstavby ďalších 10 nádrží. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.regione.veneto.it/>

PROJEKTY

LEPŠIE SPOJENIE
FRANCÚZSKA
S DIGITÁLNOU REVOLÚCIOUCELKOVÉ INVESTÍCIE
30 000 000 EURPRÍSPEVOK EÚ
8 300 000 EUR

V roku 2013 bol vo Francúzsku spustený program OISE THD, ktorým sa región posunul na ďalšiu úroveň vo vysokorýchlostných telekomunikáciách tým, že sa pripravila cesta na poskytovanie vysokorýchlostného pokrytia domácností prostredníctvom káblov s optickými vláknami.

Ako súčasť Junckerovho plánu pre rast a zamestnanosť sa digitálnej agende EÚ uznáva, že Európa potrebuje rýchly a ultrarýchly prístup na internet, ktorý je široko dostupný a cenovo konkurencieschopný. Francúzsko sa zaviazalo do roku 2023 pokryť celé územie vysokorýchlostným širokopásmovým pripojením, pričom sa zameria na technológiu optickej prístupovej siete do domácnosti. Cieľom „technológie optická prístupová sieť do domácnosti“ je zlepšiť digitálne služby pre spotrebiteľa inštaláciou optických sietí novej generácie.

Francúzsky región Oise, ktorý sa nachádza severne od Paríža v Hauts-de-France, bol jedným z prvých francúzskych departementov, ktorý ponúkol univerzálnu službu prostredníctvom programu širokopásmového pripojenia TelOise (2004 – 2012). Rozmach sociálnych sietí, televízia s ultra vysokým rozlíšením, video na požiadanie, sieťové hry, elektronický obchod a výmena údajov v podnikaní však zdôrazňujú naliehavú potrebu ešte väčšej rýchlosti a efektívnych sieťových pripojení.

Šesť rokov pred plánovaným termínom

Optické vlákna poskytujú jediné pripojenie bez obmedzenia, ktoré je schopné plne podporovať dnešné potreby a služby, ako aj tie, ktoré sa očakávajú v budúcnosti. Optická prístupová sieť do domácnosti je založená na novom účastníckom vedení vybudovanom výlučne z optických vlákien a nahrádza medené telefónne vedenie.

Spočiatku sa plánovalo, že program Oise Ultra-High-Speed, ktorý je súčasťou územnej stratégie pre digitálny rozvoj, bude ukončený do roku 2023. Po štyroch po sebe nasledujúcich obdobiach zrýchlenej činnosti sa však zavádzanie optických vlákien ukončí do roku 2019.

Na základe existujúcej telekomunikačnej infraštruktúry bude nainštalovaných ďalších 10 000 kilometrov nadzemných aj podzemných optických káblov. V konečnom dôsledku to bude zahŕňať realizáciu 300 000 pripojení – jednotlivcov, komunit alebo podnikov – s odhadovanými nákladmi 30 miliónov EUR.

Na rozdiel od iných možností sa technológiou optických vlákien zaručuje rovnaká rýchlosť všetkým účastníkom bez ohľadu na ich zemepisnú polohu. Ponúka veľmi vysoké rýchlosti od 100 Mb/s (megabitov za sekundu), čo je 200-násobne účinnejšia technológia než ADSL a 4G. Zostávajú problémy s pokrytím a sadzbami, preto má 4G ešte dlhú cestu, aby sa dostala do vidieckych oblastí vo Francúzsku.

Od roku 2014 bolo v rámci Oise rozmiestnených 176 324 telefónnych konektorov. K spoločnému združeniu Oise Ultra-High-Speed, ktoré sa spolieha na existujúcu infraštruktúru krajiny vrátane France Télécom, EFRR a TelOise, sa pripojilo takmer všetkých 631 obcí v regióne s výnimkou troch.

Prevláda nádej, že keď sa departement Oise rozhodne pre ultra vysokorýchlostnú optickú sieť ako digitálnu normu budúcnosti, bude lepšie vybavený čeliť výzvam konkurencieschopnosti a atraktívnosti a bude schopný plne využívať aktívnu reakciu na digitálnu revolúciu. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<https://oise-thd.fr/le-programme-thd/le-projet/>

PROJEKTY

DOMOV PRE MLADÝCH ĽUDÍ SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM V BULHARSKU

**CELKOVÉ INVESTÍCIE
1 289 800 EUR**

**PRÍSPEVOK EÚ
1 039 000 EUR**

Najmodernejší obytný komplex v obci Vraca poskytuje bezpečný životný priestor pre deti a mládež s mentálnym a zdravotným postihnutím. Inovatívne zariadenia boli navrhnuté tak, aby vyhovovali každodenným potrebám a aby sa podobali na rodinné prostredie.

Cieľom projektu inovatívneho alternatívneho obytného komplexu (CSIAR) bolo podporiť lepšiu sociálnu integráciu mladých ľudí s mentálnym alebo so zdravotným postihnutím. Projekt bol ako súčasť celkového strategického rámca pre deti v Bulharsku a stratégie komunálnych sociálnych služieb vo Vraci úzko prepojený so základnými cieľmi Dohovoru OSN o právach dieťaťa.

Vďaka významnej investícii z Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa v rámci CSIAR vybudovali v severozápadnom regióne Bulharska tri ubytovacie strediská rodinného typu a bezpečný dom. V strediskách je možné ubytovať až 50 obyvateľov, poskytnúť im prístrešie a starostlivosť v rodinnom prostredí, ktoré majú pomôcť bojovať proti stigmatizácii, s ktorou sa títo mladí ľudia často stretávajú.

Strediská sa nachádzajú v najhustejšie osídlených častiach Vrace a dizajnéri venovali veľkú pozornosť tomu, aby zabezpečili, že všetky aspekty ubytovania vrátane návrhu budov, terénnych úprav a zariadení sú dobre prispôsobené na podporu sociálneho začlenenia obyvateľov a ich účasti na spoločenskom živote.

Starostlivosť a pozornosť

Výsledné domáce a harmonické prostredie takisto pomohlo uľahčiť prístup mladých obyvateľov k vzdelávaniu, zdravotným a sociálnym službám, ktoré sú špecializované a prispôsobené ich individuálnym potrebám.

Rozalina Georgieva, vedúca projektu, sa vyjadrila: „Ubytovacie strediská a bezpečný dom znamenajú radikálnu zmenu v oblasti sociálnych služieb zameraných na deti a mládež s mentálnym alebo so zdravotným postihnutím. Obe tieto ubytovacie služby sú vyjadrením empatie a úcty voči dôstojnosti jednotlivca bez ohľadu na etnický pôvod, rod, zdravotné postihnutie, vek alebo spoločenské postavenie.“

CSIAR sa tiež zaoberal cieľmi stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti. V rámci projektu vzniklo 39 nových stálych pracovných miest v jednom z najmenej rozvinutých regiónov Európy, čo zasa pomohlo podporiť rozvoj v tejto oblasti. Očakáva sa, že finančná podpora na obytný komplex sa v budúcnosti zaručí buď od bulharského štátu, alebo prostredníctvom komunálneho financovania. ■

PROGRAM

8. – 11. OKTÓBRA

Brusel (BE)

Európsky týždeň regiónov a miest

18. – 19. OKTÓBRA

Sofia (BG)

7. výročné fórum EUSDR

20. – 21. NOVEMBRA

Innsbruck (AT)

2. výročné fórum EUSALP

Ďalšie informácie o týchto podujatiach môžete nájsť na webovej lokalite Info regio v časti Podujatia:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/newsroom/events/

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani iná osoba, ktorá koná v mene Komisie nenesie zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2018

PDF: ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2018

Opakované použitie je povolené len s uvedením zdroja.

Politiku opätovného použitia dokumentov Európskej únie upravuje rozhodnutie 2011/833/EÚ (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39).

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, ktorý nie je predmetom autorského práva EÚ, je potrebné povolenie priamo od držiteľov práv.

Printed in Belgium

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine, nemčine, bulharčine, gréčtine, španielčine, taliančine, poľštine a rumunčine na recyklovanom papieri. Je dostupný online v 22 jazykoch na adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohto vydania bol dokončený v júli 2018.

FOTOGRAFIE (STRANY):

Obal: Profesorka Valeria Nicolosi © Trinity College Dublin
 Strany 3 a 4: © Európska únia
 Strana 6: © CMMI; © I3S Installation; © RE-CEREAL; © ASTUTE; © CNSP
 Strana 7: © CLIMACT; © SAVEMYBIKE; © VTT; © CEEC-Jena
 Strana 8: © Varmsko-mazurské vojvodstvo; © Moravskosliezsko; © Kastelo; © ReproUnion; © State Education Development Agency; © Región Brusel-hlavné mesto; © Sefcarm
 Strana 9: © Gmina Czarny Dunajec; © Múzeum dedičstva Vista Alegre; © Dunaj v železnej dobe; © Nant Gwrtheyrn; © Región Gozo
 Strana 10: © Európska únia
 Strana 18: Karin Wanngård © Peter Knutson; Iskra Mihajlylova © Európsky parlament
 Strana 19: Luc Jahier © Európska únia; Karl-Heinz Lambertz © Európska únia
 Strana 20: Karl-Heinz Lambertz © Európska únia; Magnus Berntsson © AER
 Strana 21: © Eurocities
 Strana 22: Stefano Bonacini © CCRE CEMR; Eleni Marianou © CPMR CRMP
 Strana 23: Leo Williams a Vito Telesca © EAPN
 Strana 24: Jana Hainsworth © Eurochild; Y. Vadakastanis

© Európske fórum zdravotného postihnutia
 Strana 25: © BusinessEurope
 Strana 26: A. Hunter a R. Huguenot-Noël © EPC
 Strana 27: © CEE Bankwatch Network
 Strany 28, 29 a 30: © Európska únia
 Strana 32: © Thinkstock/mady70
 Strana 33: © Thinkstock/eyjafjallajökull
 Strana 36: © Portershed © iStock/SolStock; Insight © Aidan Crawley
 Strana 37: © Local enterprise © iStock/nd3000; aerogen © iStock/Steve Debenport
 Strana 38: © Adapt Centre; Connect Centre © iStock/metamorworks
 Strana 39: © Írska vláda
 Strany 44 a 45: © Európska únia
 Strana 46: © Manu Fernandez/AP Images
 Strany 47 a 48: © Associated Press
 Strana 49: © Ronald Zak/AP Images
 Strany 50 a 51: 1, 5: Janusz Tataarkiewicz © Ministerstvo investícií a hospodárskeho rozvoja, Poľsko; 2, 4, 9, 12: Fotografie láskavo poskytl príslušní prijemcovia; 3: Łukasz Matwiej © Ministerstvo investícií a hospodárskeho rozvoja, Poľsko; 6: Arkadiusz Ławrywianiec © Ministerstvo investícií a hospodárskeho rozvoja, Poľsko; 7, 10: Maciej Rałowski © Ministerstvo investícií a hospodárskeho

rozvoja, Poľsko; 8: Mateusz Wojtaszek © Ministerstvo investícií a hospodárskeho rozvoja, Poľsko; 11: Franciszek Mazur © Ministerstvo investícií a hospodárskeho rozvoja, Poľsko;
 Strana 52: © Bois du Cazier © Luc Viatour (<https://Lucnix.be/>)
 CC-BY-SA-3.0/CC-BY-SA-2.5
 Strana 53: © Peristera Fortress © iStock/sjhaytov; Baroque Complex and Gardens in Kuks © Gabriela Čapková; Horologion © Ministerstvo kultúry a športu, Grécko
 Strana 54: © Rūme © Kaspars Sēlis; EYE Film Institute © Jvherturn/CC-BY-SA-3.0; Vila do Conde © iStock/THEGIFT777; Mijava Hillside Farms © Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, Slovenská republika
 Strana 55: Dragormina Monastery © Geboiu Dumitru Mihail/CC-BY-SA-3.0-RO; PESCA © iStock/DragonImages; Kalopanayiotis © obec v Nikózi
 Strany 56 a 58: © Cohesify
 Strana 60: © obec Vicenza, Taliansko
 Strana 61: © Oise Très Haut Débit (SMOETHD)
 Strana 62: © Deyan Dimitrov

ZOSTAŇME V KONTAKTE

[ec.europa.eu/regional_policy/
cohesiondata.ec.europa.eu](http://ec.europa.eu/regional_policy/cohesiondata.ec.europa.eu)

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

Úrad pre publikácie

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu